

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Дизайну

(повне найменування факультету)

Мистецтва та дизайну костюма

(повна назва кафедри)

УДК 671.121.4

ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

Проектування колекції ювелірних виробів у традиціях східних мистецтв

Виконав: студент групи МгДю-21

спеціальності 022 Дизайн

освітньої програми Дизайн (за видами)

ХЕ Сіпу

Науковий керівник Наталія ОСТАПЕНКО

Рецензент Калина ПАШКЕВИЧ

Київ 2022

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет ДизайнуКафедра Мистецтва та дизайну костюмаСпеціальність 022 Дизайн

(шифр і назва)

Освітня програма Дизайн (за видами)

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮЗавідувач кафедри
мистецтва та дизайнуКОСТЮМА_____ Калина ПАШКЕВИЧ
“ ___ ” _____ 2022 року**ЗАВДАННЯ****НА ДИПЛОМНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**Хе Сіпу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Проектування колекції ювелірних виробів у традиціях
східних мистецтвНауковий керівник роботи Остапенко Наталія Валентинівна, д.т.н., проф
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)затверджені наказом вищого навчального закладу від « 28 » 09 2022 року
№ 180-уч

2. Строк подання студентом роботи _____ листопад 2021 р.

3. Вихідні дані роботи наукові публікації, навчальна література, сучасні
матеріали та технології, каталоги журналів, періодичні видання, виставкові
матеріали4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно
розробити) Вступ, Розділ 1 Дизайн ювелірних виробів як засіб візуальної
комунікації. Розділ 2 Інформаційне забезпечення дизайну колекції сережок.
Розділ 3 Розробка композиційно-конструктивних рішень моделей колекції
сережок. Загальні висновки, Список використаних джерел, Додатки5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових
креслень) Тема дослідження, об'єкт, предмет, мета та завдання досліджень,
результати аналізу сучасних модних тенденцій у ювелірних виробах,
результати виконання методологічного та композиційно-конструктивного
розділів. Загальні висновки

6.Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	Остапенко Н.В., завідувач кафедри МХОО		
Розділ 2	Остапенко Н.В., завідувач кафедри МХОО		
Розділ 3	Остапенко Н.В., завідувач кафедри МХОО		

Дата видачі завдання 01 серпня 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	08.2022-08.2022	
2	Розділ 1 Дизайн ювелірних виробів як засіб візуальної комунікації	08.2022-09.2022	
3	Розділ 2 Інформаційне забезпечення дизайну колекції сережок	09.2022-09.2022	
4	Розділ 3 Розробка композиційно-конструктивних рішень моделей колекції сережок	09.2022-10.2022	
5	Загальні висновки	10.2022	
6	Оформлення магістерської роботи (чистовий варіант)	10.2022-11.2022	
7	Здача магістерської роботи на кафедру для рецензування (за 14 днів до захисту)	11.2022	
8	Перевірка магістерської роботи на наявність ознак плагіату (за 10 днів до захисту)	11.2022	
9	Подання роботи на затвердження завідувачу кафедри (з 7 днів до захисту)	11.2022	

Студент

_____ ХЕ Сіпу
(підпис)

Керівник роботи

_____ Наталія ОСТАПЕНКО
(підпис)

Керівник НМЦУПФ

_____ Олена ГРИГОРЕВСЬКА
(підпис)

АНОТАЦІЯ

Хе Сіпу Проектування колекції ювелірних виробів у традиціях східних мистецтв. – Рукопис.

Дипломна магістерська робота за спеціальністю 022 Дизайн, освітньої програми Дизайн (за видами) – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2022 рік.

Дипломну магістерську роботу присвячено питанням проектуванню колекції ювелірних сережок на основі східних мистецтв, а саме Китаю. Актуальність цієї роботи обумовлена тісними україно-китайськими культурними зв'язками, які необхідно підтримувати, зміцнювати та розвивати. Проаналізовано китайське традиційне мистецтво, щодо використання символу магнолії, сучасні модні тенденції у ювелірних прикрасах та розроблено фор-ескізи, ескізи колекції сережок з урахування сучасних модних тенденцій.

Ключові слова: мистецтво Китаю, символ магнолії, колекція сережок, ювелірні технології

SUMMARY

He Sipu Designing a collection of jewelry in the traditions of oriental arts. - Manuscript.

Master's thesis in the specialty 022 Design, of an educational program Design (by types) - Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2022.

The master's thesis is devoted to the issue of designing a collection of jewelry earrings based on oriental arts, namely China. The relevance of this work is due to the close Ukrainian-Chinese cultural ties, which must be supported, strengthened and developed. Chinese traditional art, regarding the use of the magnolia symbol, modern fashion trends in jewelry were analyzed and preliminary sketches, earring collection sketches were developed taking into account modern fashion trends.

Keywords: Chinese art, magnolia symbol, earring collection, jewelry technology

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ДИЗАЙН ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ ЯК ЗАСІБ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	9
1.1 Образ і символізм магнолії у традиційних мистецтвах Китаю.....	9
1.2 Еволюція китайських ювелірних прикрас, матеріалів та технологій їх виготовлення.....	16
1.3 Аналіз сучасних тенденції у дизайні ювелірних прикрас.....	26
Висновки до розділу 1.....	31
РОЗДІЛ 2 ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИЗАЙНУ КОЛЕКЦІЇ СЕРЕЖОК.....	32
2.1 Розробка творчої концепції дизайну колекції, визначення групи споживачів.....	32
2.2 Систематизація різновидів ювелірних сережок.....	37
2.3 Обґрунтування вибору композиційно-конструктивного рішення та декорування відповідно сучасним тенденціям дизайну.....	52
Висновки до розділу 2.....	56
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА КОМПОЗИЦІЙНО-КОНСТРУКТИВНИХ РІШЕНЬ МОДЕЛЕЙ КОЛЕКЦІЇ СЕРЕЖОК.....	57
3.1 Розробка ескізного ряду дизайну.....	57
3.2 Обґрунтування вибору матеріалів та технологій для виготовлення сережок та їх елементів.....	65
3.3 Особливості виготовлення сережок творчої колекції.....	70
Висновки до розділу 3.....	75
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78
ДОДАТКИ.....	82

ВСТУП

Актуальність теми. Україна підтримує тісний зв'язок з 60 країнами світу, 14 з них є східними, включаючи Китайську Народну Республіку [1]. Зародження відносин між Україною та КНР можна віднести ще до часів скіфської доби, це обумовлено тим, що 2400 років тому, територія, яка нині припадає на Миколаївську область, входила в систему Великого шовкового шляху, який проходив з Китаю до Європи. З того часу розпочалися українсько – китайські відносини, які продовжують розвиватися до сих пір [2].

На сьогодні програма розвитку культурних відносин України з Китаєм полягає у зростанні співробітництва у сфері мистецтв та креативних індустрій, обміну передовими практиками у запровадженні цифрової освіти у закладах вищої мистецької освіти та ін [3].

У межах українсько – китайські відносини відбувається розвиток китайської культури в Україні. Про це свідчать переклади на українську мову творів Лу Сіня, Лао Ше, Ду Пенчена, Мао Дуня, Ба Цзіня, Пу Сунліна, що здійснювались мовознавцем І. Чирко [4]. Ще одним доказом слугує ювелірна виставка 2018 року у Львові «Скарби династії Цін». Це колекція срібних виробів, що належала десятому імператору китайської династії Цін Айсіну Гіоро Пуї. Зокрема на виставці представлені авторські твори майстрів кінця XVIII – початку XIX століть: шаблі, ритуальні кинджали, пам'ятки релігійного призначення, прикраси та інші предмети зі срібла, слонової кістки, цінних порід дерева [5].

Сприяє розвитку культури Китаю в Україні й Музичний центр Конфуція при НМАУ імені П.І. Чайковського, заснований у 2019 році за підтримки Штаб-квартири Інституту Конфуція НМАУ та Центральної консерваторії музики. У цьому центрі досліджують китайську музику і сприяють культурному обміну серед країн «Один Пояс, Один Шлях» для Центрально-Східної Європи та всього світу [4].

Для подальшого розвитку довготривалих відносин між Україною та КНР, кращого розуміння партнера, культурного збагачення необхідно

підтримувати, поважати та сприяти розвитку традиції партнера. Тому доцільно при створенні нових дизайн-проектів використовувати традиційні символи та елементи східної країни.

Метою роботи є проектування сучасної творчої колекції ювелірних прикрас на основі образу магнолії, як традиційного об'єкту китайської культури. При цьому сформовано та вирішено такі завдання:

- досліджено традиційні мистецтва Китаю, в яких описано та передано образ магнолії, проаналізовано сучасні модні тенденції ювелірних прикрас;
- розроблено творчу концепцію дизайн-проекту колекції, визначено цільову аудиторію та охарактеризовано групу споживачів;
- обрано декор сережок та узагальнено різновиди дорогоцінних каменів за різними групами;
- систематизовано сережки за класифікаційними угрупованнями;
- проведено структурний аналіз, на основі якого впроваджено характерні ознаки в модель образ;
- розроблено колажі творчого джерела та творчої ідеї колекції ювелірних прикрас, проаналізовано, виокремлено та впроваджено характерні художньо-композиційних ознаки квітки магнолії;
- розроблено фор-ескізи та творчі ескізи, на основі яких сформовано базову символ-форму;
- розроблено асортиментний ряд моделей сережок творчої колекції та представлено кресленик;
- запропоновано технологічну послідовність виготовлення базової моделі колекції, охарактеризовано використовувані матеріалів для виробів колекції сережок.

Наукова новизна роботи полягає у проектуванні колекції ювелірних прикрас на основі аналітичних досліджень. При цьому:

- узагальнено різновиди дорогоцінних каменів за різними групами;
- систематизовано різновиди сережок за класифікаційними угрупованнями;
- проведено структурний аналіз, на основі якого впроваджено характерні

ознаки в модель-образ.

Практичне значення роботи полягає у:

- розробці колажів творчого джерела та творчої ідеї колекції ювелірних прикрас;
- аналізі, виокремлені та впроваджені характерних художньо-композиційні ознак квітки магнолії;
- розробці творчої концепції та визначенні цільової аудиторії;
- розробці фор-ескізів та творчих ескізи, на основі яких сформовано базову символ-форму;
- розробці асортиментного ряду моделей сережок творчої колекції та кресленника;
- запропонуванні технологічної послідовності виготовлення базової моделі колекції, характеристиці використовуваних матеріалів для виробів колекції сережок.

Об'єкт дослідження: дизайн ювелірних виробів.

Предмет дослідження: проектування колекції ювелірних виробів у традиціях східних мистецтв.

Методи дослідження: використано історико-типологічний, аналітичний, порівняльний, іконографічний методи.

Апробація результатів дослідження. Було прийнято участь у XI Міжнародному конкурсі промислового дизайну «Кубок губернатора» у Провінції Гуандун, Китай. Отримано диплом за 2 місце у номінації «Сучасний текстиль легкої промисловості».

Автором було прийнято участь у Міжнародній конференції КНУТД «Актуальні проблеми сучасного дизайну» 2022 року. Обсяг тез складає 3 сторінки. Хе Сіпу, Струмінська Т.В, Приходько-Кононенко І.О., Фролов І.В. Сучасні методи та технології дизайн-проекування традиційних ювелірних виробів Китаю. *Актуальні проблеми сучасного дизайну: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції*, (м. Київ, 27 квітня 2022 р.). Київ, КНУТД, 2022. Т.1. С. 208-210.

РОЗДІЛ 1

ДИЗАЙН ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ ЯК ЗАСІБ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

1.1 Образ і символізм магнолії у традиційних мистецтвах Китаю

Традиційне мистецтво Китаю зародилося в період неоліту, де основними представниками мистецтва були каліграфія, поезія, музика, вирізання з паперу, бронзи, різьблення по нефриту, живопис та створення ювелірних виробів. Спадщина традиційних китайських мистецтв надзвичайно багата.

Одним з відомих і потужних видів мистецтва у Китаї є живопис. Найдавніші його зразки, що зберіглися, – це фрагменти розпису по шовку, каменю і лаковим виробам, які відносять до періоду «Царств, що б'ються» (481 – 221 рр. до н. е.). Починаючи із заснування династії Східна Цзінь (265–420 рр.), живопис та каліграфія – це мистецтва, що високо цінувалися у придворних колах. Найбільш ранніми картинами були зображення з фігурами, за якими пізніше пішли пейзажі та картини з птахами та квітами [6].

Як і кожне мистецтво китайський живопис має свої особливості. У стародавній теорії традиційного китайського живопису немає поняття «символ», однак його характеристики чітко показані в старовинних і сучасних класичних картинах Китаю. Традиційний китайський живопис будує складну символічну систему з унікальною технікою Мохіе («сміливість»), яскравим і гнучким образом, стилізованою експресією і персоналізованим вираженням.

З давніх часів живопис формувався разом з традиційною китайською мовою, завдяки чому символи традиційного китайського рисунку мають чотири характеристики: загальність, інтеграція, просторово-часове охоплення і символізм. «Уточнення та узагальнення» відносять до форми візуального спрощення. Спрощення – це важливий принцип зорової організації. Багато китайських художників, малюючи від руки використовували цей принцип для створення реалістичних художніх зображень всього кількома штрихами. У

цьому ж і полягає техніка Мохіе. Працюючи у цій техніці, художник реконструює об'єктивне зображення через мозок, щоб сформувати високо узагальнений художній образ.

Інтеграція у китайському традиційному живописі – це поєднання поезії, каліграфії, живопису та печатей. Завдяки цьому сформувався унікальний, всеосяжний символічний вираз китайського живопису. Поезія, каліграфія, живопис і друк відображають один одного у творах, що грають додаткову роль у цілому мистецтві. Так, на картині Ци Байши зображено лише чорний блок на білому тлі, тоді як люди сприймають це за зображення двох курчат, які змагаються за черв'яка. Це організаційна форма зорового сприйняття. Великий порожній лист картини та дві яскраво-червоні печатки ламають одноманітність картинки і зробили її особливо чудовою. Це теж мистецька концепція, утворена інтеграцією чотирьох символів, включаючи поезію, каліграфію, живопис та печатку.

Просторово-часове охоплення – ще одне типове творіння особливостей китайського живопису. Картина «Банани на снігу» Ван Вея є представницьким твором китайського живопису з використанням просторово-часового охоплення. Ця робота поєднує в собі унікальні снігові пейзажі на півночі з бананами, що ростуть на півдні. Крім того, рослини що ростуть у різні сезони, такі як слива, орхідея, бамбук і хризантема інтегровані на тій же картині. Цим автор хотів відобразити охоплення усіх пор року.

Символізм належить до принципу «вираження емоції через щось» у традиційному китайському живописі. Символічні зображення можуть сприяти обміну інформацією, автор передає її за допомогою символічних зображень, а глядач інтерпретує ці твори, завдяки цьому відбувається обмін емоціями та інформацією. Наприклад, характеристика творів Zhu Da's особливо очевидна. Птах з однією ногою або риба з білими очима не тільки яскраво відображають вигляд тварин, а й також передають емоції свого внутрішнього світу, виплескують фон особистого досвіду в їхню епоху, і показує свій сильний і непохитний характер. Композиція традиційного китайського живопису часто

залишає великі порожні листи, що є принципом «створити щось із нічого» і може символізувати багато об'єктів, такі як небо, земля, озеро, біла стіна і таке інше. Сам китайський живопис також має багату символічних значень. Наприклад, голуб представляє людський світ, хурма символізує добро, удачу; квітка магнолії – чистоту та шляхетність, також може символізувати процвітання та міцне здоров'я [7].

Квітка магнолії розповсюджена в китайському традиційному живописі. В епоху династії Тан Чжоу Фан написав картину по шовку «Картина дами з квітами у вигляді шпильок» (рис. 1.1), на якій зображено шість пишно одягнених знатних жінок і служниць, які милуються квітами на межі весни та літа. Відвідавши сад, можна побачити квіти магнолії, які «глянцеві, як нефритові пальці, вкриті яскраво-червоним порошком» [8].

На картині дама з високим пучком і квітами гібіскуса на голові, одягнена в довгу спідницю з візерунком у вигляді качечок-мандаринок, а на правій руці лежить білий метелик, усміхається і оглядається на щеня, що біжить до нього. Поза дами повторює позу цуценя, оточеного квітами магнолії, через що здається, що вона рухається в тиші, сповнена веселощів і має м'яке і витончене почуття задоволення.

Існує також сувій «Картина миття ліків навесні» (рис. 1.1), написана художником династії Цін Юй Чжидін. Людина, що сидить на платформі, - Ши Шеньї, який був цзіньші в 27-му році правління Кансі. Він оточений білою магнолією, чорносливом бамбука і квітами персика, завдяки цьому персонаж більш витончений та неквапливий.

У давнину майстри надавали перевагу прогулянкам поруч з магнолією та зберіганню цих спогади не лише у пам'яті, а й на папері. Таким прикладом може слугувати сувій Вень Чженміна «Magnolia Picture» (рис. 1.2). На цьому сувої-картині автор зобразив магнолії, аромат яких він відчув, коли прогулювався у саду. Білі квіти магнолії на сувої зображені або квітучими, або у бутонах, чисто білі, бездоганні і гарні за кольором. У Вень Чженміна також є вірш «Ода магнолії».

а

б

Рис. 1.1 Сувої з зображенням дерева магнолії: а – картина дами з квітами у вигляді шпильок (частково), Чжоу Фан, 780–810 рр.; б – картина миття ліків навесні (частково), Юй Чжидін, 1647–1709 рр.

Існує картина «Зображення магнолії», яка була написана одним з вісьмох великих герцогів династії Цін Ван Шишенем. Квітка магнолії на картині названа гілкою квітки магнолії та зображена за допомогою тільки відтінків чорнил, для того щоб описати чарівність цієї рослини та поєднати віртуальне з реальним.

Не варто забувати про «Картина бегонії та магнолії» Сі Гана (рис. 1.2), художника династії Цін. У розписі використані квіти магнолії та яблуні, по гілці кожної рослини. «Нефритовий зал багатства та благородної картини» (також відомий як «Півонія магнолія»), створений Сюй Сі, художником династії Південна Тан. На картині зображено квітучі магнолії, бегонії, певонії серед яких ходить дикий фазан (рис. 1.2). Є також дві частини «Картина з квітковим кошиком» Лі Сун з династії Південна Сун та «Ten Palace Si Tu», намальований Ленг Меєм, придворним художником династії Цін. Де також зображені магнолії у поєднанні з іншими квітами.

Магнолію зображали не тільки на живописних полотнах, а й для створення столових виробів, використовували різьблення по нефриту. Це зумовлено тим, що прикраси у формі квітів магнолії цікавіші з естетичної точки зору, і їх можна розмістити на столі для більш чіткої гри. Наглядним прикладом може слугувати кубок зі слонової кістки та сапфірова різьблена чаша з квітів

магнолії династії Мін, а також сапфірова чаша династії Цін (рис. 1.3).

Рис. 1.2 Сувої з зображенням квітів магнолії: а – Magnolia Picture (частково), Вень Чженмін, 1470 – 1559 рр.; б – картина бегонії та магнолії (частково), Сі Ган, 1746 – 1803 рр.; в – нефритовий зал багатства та благородної картини, Сюй Сі, 886 – 975 рр.

Корпус сапфірової чашки династії Мін вирізаний у формі гілок магнолії та листя, що підтримує квіткові бутони. Форма нагадує перше цвітіння магнолії, а квіткові гілки закручені вниз, утворюючи підскляник. Стиль простий, різьблення вишукане, що демонструє чарівність багатства та елегантності в красі [9].

Поетична спадщина Китаю також наповнена різними символами, тому не дивно, що образ магнолії зустрічається і там. Вхідження магнолії в літературу почалося з Фу Цюй Юаня, наприклад, «пити магнолію вранці, падати росу, їсти хризантему ввечері», «магнол вранці та ман увечері». Оскільки квіти цвітуть, як

серед квітів, а пухка і повна гідності молода жінка. Квіти магнолії товсті та білі, величні та яскраві. У Вені Чженміна з династії Мін є вірш «Ода магнолії», який оспівує її: «Новий макіяж Ююе і нефрит яскраві, а тисячі загонів Суе оточені снігом. Я знаю, що Гу стріляє у справжніх фей, а небеса посилають неоновий одяг для примірки, одяг з пір'я, тінь падає на небо, перший місяць холодний, а інший двір Сяншена спізнюється, вітер ніжний, Юйхуань і ластівки, що літають, - вороги, і їх усмішки краще, ніж у Цзянмей, але вона не ненавидить бути товстою». У вірші квітка магнолії порівнюється з гарною жінкою, що є перебільшенням.

Магнолію культивують не менше 2500 років, і вперше вона використовувалася як будівельний матеріал для палаців. Лян Женьфан із Південної династії записав у «Шу І Цзі»: «Острів Мулан знаходиться на річці Сюнян, і там багато магнолій. У минулому король Хелу Ву садив тут магнолії та використав їх для будівництва палаців». При будівництві палацу Афанг Ціном Шихуан було використано магнолію, але вже у якості опорної балки. Про це написав Цзун Міньцю з династії Цін у «Чан'ань Чжі».

Пізніше, завдяки своїй красивій поставі та формі квітки, магнолія поступово стала декоративним деревом у садах. За часів династій Суй та Тан буддійські храми садили магнолії перед двором. Народні будинки звертають увагу на «багатство та честь нефритової зали». Нефрит означає магнолію, бегонія означає яблуню, багатство означає півонія, а честь означає запашний османтус. Сади, засаджені цими видами квітів, означають багатство та добро. Вони сподобалися більшості людей і стали класикою для живопису [10].

Не тільки квітка має символічне значення, а й її колір. Фіолетові магнолії асоціюються з благородством і почуттям власної гідності, але вони також можуть символізувати удачу та здоров'я. Вони символізують шляхетність у житті, мисленні та вчинках. Магнолії мають приємний аромат. Загальновідомо, що аромат може зцілювати і впливати не тільки на психічне здоров'я, а й на фізичний стан нашого організму, тому магнолії ідеально підходять для побажань міцного здоров'я або одужання.

Біла магнолія - це символ чистоти, невинності та досконалості, а також її надсилають, щоб передати послання коханій людині. На півдні США білу магнолію часто можна побачити у весільних букетах, що символізують красу та чистоту нареченої. Рожеві магнолії символізують романтику та жіночність. Червоні - любов і пристрасть. Жовта магнолія означає щастя, радість та дружбу. Їх часто дарують близьким, щоб привнести радість та веселощі у повсякденне життя [11].

На основі отриманої інформації можна зробити висновок, що символ магнолії надихав майстрів стародавнього Китаю та слугував творчим джерелом для створення живописних, літературних творів та декоративно-прикладного мистецтва.

1.2 Еволюція китайських ювелірних прикрас, матеріалів та технологій їх виготовлення

Унікальна чарівність золотих прикрас полягає у культурі та конотації, укладеній у дизайні виробу. Люди можуть відчувати різні регіональні звичаї та культурні особливості в дизайні ювелірних виробів різних країн. Китайські прикраси також відбивають традиційну культуру.

Кільце одна з найдавніших прикрас Китаю, яку почали використовувати за цим призначенням ще з епохи неоліту (рис. 1.4). У стародавньому Китаї імператор у палаці мав імператрицю і безліч імперських наложниць. Тому за часів династій Цінь і Хань (221 р. до н. – 220 р. н.е.) вони мали носили срібні та золоті каблучки, щоб неявно показати їхній «фізичний стан». Якщо жінка була вагітна чи була під час менструації вона носила золоту каблучку на лівій руці, щоб показати, що їй «незручно» служити імператору. У випадках, коли вище зазначені фактори були відсутніми срібний перстень носили на лівій руці і переносили його на праву після того, як провела ніч з імператором. Поступово цей неявний метод поширився серед дворян і чиновників, а потім і у громадянський світ.

Тим часом, обручки, які в основному були зроблені з цінних матеріалів, таких як золото, срібло та нефрит, ставали нагородами для видатних чиновників та символом кохання між парами. З часів династії Південна Сун (1127 – 1279 рр.) кільце стало одним із найважливіших обручок нареченої.

Ще одна прикраса, що відома з епохи неоліту – це сережки або вушні прикраси, які виконували прикрашальну функцію або слугували амулетами. Не пізніше династії Чжоу (1046 – 256 р. до н.е.) на корони і капелюхи вішали дві маленькі нефритові підвіски, щоб використовувати їх як затички для вух, коли необхідно було відпочити. Незабаром затички для вух стали вважатися символом самодисципліни та самоаналізу, вкрай необхідної характеристики в китайській культурі, оскільки вони є надійним способом не чути і не вірити будь-чому до ретельного розгляду. Водночас вони також нагадували про скромність та готовність вислухати доречні пропозиції. Поступово ці затички для вух поширилися від імператорів та чиновників до вчених, а потім і до жінок, які вішали їх на шпильки [12].

За часів династії Сун (960 – 1279 рр.) королівські жінки стали проколювати вуха та носити сережки, особливо популярними були прикраси з цінних перлів та золота. І вже до династій Мін і Цин (1368 – 1912 рр.) носіння сережок як декоративні прикраси стало популярним, особливо серед жінок (рис. 1.4).

Китайські браслети також виникли в епоху неоліту, коли люди носили прикраси круглої форми на зап'ястях та руках, щоб використовувати їх для вигнання зла, молитви на удачу чи красу (рис. 1.4). Пізніше, за часів династії Чжоу (1046 – 256 рр. до н.е.), було офіційно встановлено використання Джейд Бі (Юбі) для поклоніння небу та Джейд Конг (Юконг) для принесення жертви землі. Нефрит Бі та Конг, круглої форми та прикрашений витонченими візерунками, вважалися прототипом сьогоденних китайських браслетів та нарукавників.

Поступово, окрім нефриту, для виготовлення браслетів та нарукавників стало застосовуватися більше матеріалів, у тому числі золото, срібло,

дорогоцінне каміння, камінь тощо. Через їх сприятливе значення та значну важливість браслети століттями використовувалися в Китаї як подарунок на згадку про кохання та заручини. Крім того, були популярні різні види браслетів з бісеру, які носили як чоловіки, так і жінки як символ віри в буддизм або молитви на удачу.

У той же час, коли з'явилися браслети, люди почали носити речі на шиї, щоб вести облік чи виконувати певні функції у церемоніях поклоніння. Поступово різні типи намист стали використовуватися як прикраси та представники соціального статусу чи релігії (рис. 1.4).

У стародавній китайській культурі волосся вважалося важливою частиною тіла, тому не дивно, що в Китаї існує безліч різновидів прикрас для волосся. В епоху неоліту використовували шпильку з одним кінцем – Зан (рис. 1.5). для закріплення та зав'язування волосся, оскільки розпатлане волосся вважалося невічливою і грубою поведінкою в давній традиції Китаю. Поступово використання шпильок стало символом дорослого життя. Коли жінкам виповнювалося 15 років, проводилася церемонія повноліття, на якій одягали шпильки та зав'язували волосся, що означало, що вони стали дорослими, готовими до шлюбу. Зан міг бути виготовлений з різних матеріалів, таких як кістка, камінь, кераміка, раковина, бамбук, деревина, ріг, нефрит, мідь, срібло або золото. Кінець шпильки зазвичай прикрашали квітами чи тваринами.

Також для закріплення та зав'язування волосся використовувалася шпилька чай (рис. 1.5), яка була тим типом прикраси для волосся, що походить від зан. Але найголовніша відмінність полягає в тому, що чай має дві палички, які виглядають як два зани, з'єднані разом. Чай часто згадується у віршах та статтях як важливий символ та пам'ять про кохання в китайській культурі. За китайською традицією, коли парі доводилося на якийсь час розлучатися, жінка зазвичай ділила свій чай на дві частини і віддавала одну частину своєму коханому на згадку, поки вони одного разу не возз'єднаються [12].

Ще одним видом шпильки можна вважати Бу Яо (рис. 1.5). Вона схожа на шпильку зан, але має підвіски або бахрому, яка гойдатиметься, коли при ходьбі.

Ця прикраса стала популярною за часів династії Хань (202 р. до н.е. - 220 р. н.е.), де носити її дозволялося лише дворянкам із королівської родини. Тому як представник статусу Бу Яо була зроблена із золота, срібла, нефриту, агату та інших цінних матеріалів. Лише через століття після того, як династія Хань закінчилася, Бу Яо отримала широке розповсюдження. Коли всім жінкам дозволили носити Бу Яо, їх виготовлення потребувало більшого різноманіття у матеріалах. У наші дні в Китаї, як і раніше, популярні прикраси для волосся з вишуканими підвісками або бахромою.

Рис. 1.4 Старовинні китайські прикраси: а – кільце культури Давенку, прикрашене бірюзою, шаньдунський музей, близько 4500 – 2500 рр. до н.е.; б – золота сережка династії Цин, музей Нінся, 1636 – 1912 рр.; в – браслет династії Цін, прикрашений дорогоцінним камінням, палацовий музей, 1636 – 1912 рр.; г – прикрашене дорогоцінним камінням золоте намисто династії Суй, Національний музей Китаю, 589 – 619 рр.

Важливою окрасою волосся в історії Китаю вважалася Шу Бі (рис. 1.5), який виник близько 6000 років тому. Спочатку його використовували для розчісування та чищення волосся. Кістка, слонова кістка, бамбук, деревина, ріг, срібло, золото, нефрит, складний метал чи кристал - все це можна було використовувати для виготовлення Шу Бі. У традиційній китайській медицині

розчісування волосся є ефективним способом підтримання здоров'я; вважається, що воно може масажувати нерви та стимулювати кровообіг. Через різну якість волосся та стан тіла рекомендується використовувати гребінці, виготовлені з різних матеріалів.

За часів Троєцарства, династій Цзінь, Північної та Південної (220 – 589 рр.) жінки стали наносити Шу Бі на волоссі як прикрасу. Тому використовувалися більш цінні матеріали. В даний час китайські жінки зазвичай не носять його як прикрасу для волосся. Але розчісування волосся для масажу шкіри голови, як і раніше, широко використовується як засіб підтримки здоров'я.

У багатьох країнах корона – це символ могутності, влади і Китай не відрізняється у цьому. Існувало два види корон, які носили і жінки: Лотосова (Лянь Хуа Гуань) та Фенікса (Фен Гуань) (рис. 1.6). Лотосова корона була родом з релігії даосизму, яку носили лише наймогутніші та найталановитіші майстри. З часів династії Тан (618 р. – 907 р.), коли даосизм шанувався як національна релігія, Лотосова корона стала популярною серед жінок як знатних, так і цивільних сімей. Як правило, корона, яку носили жінки, виглядала як лотос, але трохи відрізнялася від даоської.

Корону ж Фенікса дозволяли носити тільки королевам у стародавній китайській історії. Вона мала форму драконів і феніксів і була прикрашена сотнями дорогоцінного каміння та цінних перлин. Китайські імператриці одягали його у важливих випадках. Поступово знатним дамам також дозволили носити корони Фенікса, але вони, як і раніше, дотримувалися суворих стандартів щодо розміру, матеріалу корон, а також кількості та форми феніксів і драконів на них [12].

С часом і цивільні жінки могли надіти корону Фенікса, але лише один раз в день весілля, хоча їхні корони зазвичай робилися з менш розкішних матеріалів та простішого дизайну. Сьогодні деякі нареченої в Китаї досі одягають корону Фенікса в день весілля, якщо вони обирають традиційну китайську весільну сукню замість білої.

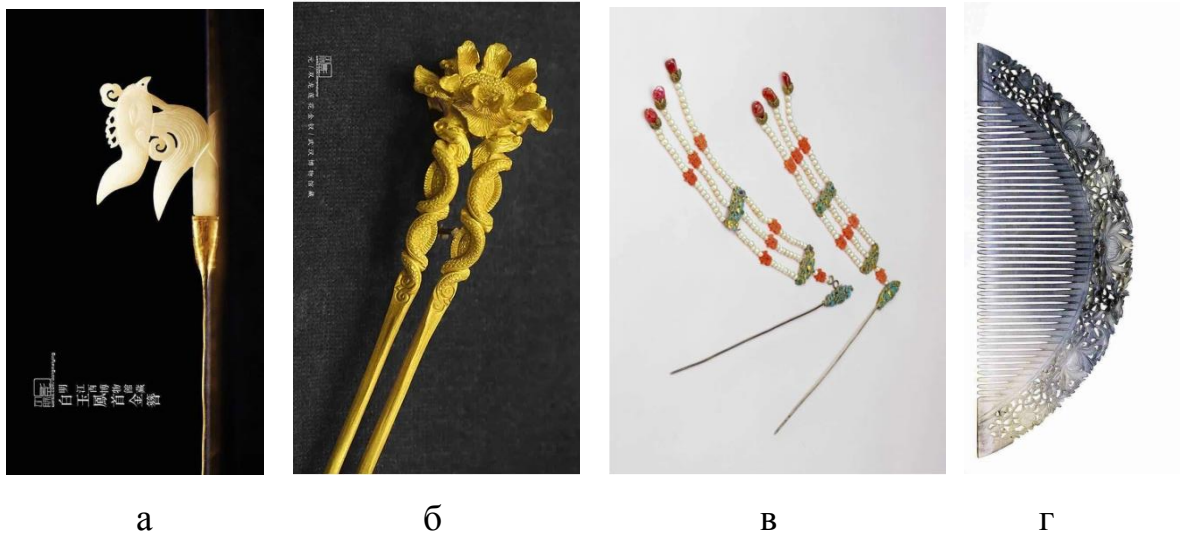

Рис. 1.5 Старовинні китайські прикраси для волосся: а – золотий Зан з нефритовою главою династії Мін у формі фенікса, музей Цзянсі., 1368 – 1644 рр.; б – золотий Чай династії Юань, музей Уханя 1271 – 1368 рр.; в – Step Shake Бу Яо династії Цін, палацовий музей, 1636 – 1912 рр.; г – нефритовий гребінь династії Сун, музей Нанкіна, 960 – 1279 рр.

Деякі прикраси надягалися не тільки на волосся, а й на лоб. Наприклад, Хуа Шен, який має форму квітки, зазвичай носить у волоссі, щоб прикрити частину чола, як вишукана чубчик. Поява цієї прикраси була задокументована близько 2000 років тому, але точне походження невизначено [13].

Мо Е, пасмо хутра або тканини, яку носять на лобі, щоб зігрітися, виникло у північному Китаї. За часів династії Цінь (221 – 207 рр. до н.е.) Мо Е використовувався виключно в армії як засіб організації солдатів і управління ними. Через тисячоліття для виготовлення Мо Е почали використовувати більш вишукані прикраси та цінні матеріали. Приблизно в ту саму епоху його почали носити і жінки. В часи династії Мін (1368 – 1644 рр.), Мо Е став популярним серед усіх, від королівських до цивільних осіб; його можна використовувати для збереження тепла взимку або як прикрасу. Шовк, золото, срібло, хутро та пряжа були звичайними матеріалами Мо Е, прикрашеними перлами, дорогоцінним камінням, нефритом та вишивкою.

а

б

Рис. 1.6 Китайські жіночі корони:

а – корона Фенікса династії Мін, виявлена в мавзолеї імператора Ванлі та його королеви Сяодуань, Національний музей Китаю, 1368 – 1644 рр.; б – золота Лotosова корона династії Мін, прикрашена дорогоцінним камінням, музей Цзяннин, 1368 – 1644 рр.

Цзінь Го був прикрасою для волосся, зробленим з тканини та прикрашеним золотом, дорогоцінним каменем або нефритом. З часів династії Хань (202 р. до н.е. - 220 р. н.е.) Цзінь Го носили виключно жінки. Сьогодні жінки в Китаї не носять його у повсякденному житті.

Як і у будь-якому витворі китайського мистецтва, у прикрасах колір та матеріал мають важливе значення. Протягом усієї історії для виготовлення китайських прикрас використовувалося безліч матеріалів, у тому числі золото, срібло, мідь, перли, бірюза, корал, кришталь, скло, лак, дерево, глина, порцеляна, тканина тощо [12].

Нефрит та срібло були найпопулярнішими матеріалами для виготовлення прикрас у стародавньому Китаї. Але саме нефрит є самим особливим серед усіх матеріалів. Вироби з нефриту з'явилися в період неоліту і були священними ритуальними виробами у стародавніх жертвопринесеннях і вважалися ідеальними представниками сили, доброзичливості, скромності, елегантності та чистоти. Також причиною для його використання слугувала краса, довговічність

та надійність цього матеріалу. Носіння прикрас із нефриту у стародавньому Китаї також було символом статусу. Стародавні китайці вважали, що нефрит символізує моральність, грацію та гідність, вірили, що людина, яка носить нефритові прикраси є захищеною.

Другим за популярністю матеріалом, що широко використовувався у прикрасах стародавнього Китаю було срібло, його кількість перевищувала кількість золота.

Ювелірні вироби Стародавнього Китаю мали безліч різних особливостей у дизайні. Стародавні китайці були майстрами у виготовленні фігурок символів китайського зодіаку, таких як свині, щури, птахи та коні. Найбільш широко використовуваним символами були дракони. Це були міфічні об'єкти, яких шанували давні китайці. Дракони означали родючість, удачу та процвітання. Кожен символ або малюнок, що використовувався в прикрасах стародавнього Китаю, мав прихований зміст. Наприклад, черепахи символізували довголіття, соми – щасливий шлюб, метелики – красу та елегантність, а слони – силу.

Як і символи, кольори мали велике значення у традиційних прикрасах, адже вони слугували для певних людей чи причин. Наречені часто носили червоні прикраси, які символізували родючість, життєву силу, радість. Вважалося, що цей колір захищає від злих духів. Білі стародавні китайські прикраси носили під час поховань чи похорону. Сині прикраси носили лише імператор чи королівська сім'я [14].

Китай славиться не тільки своїми прикрасами, а й ювелірними техніками. Найдавніша технологія в Китаї, яка внесена до списку національної нематеріальної культурної спадщини – це нефритове різьблення або Ю Дяо. Вона полягає у перетворенні неушкодженого природного нефриту на вишуканий витвір мистецтва. Через те, що нефрит цінний, твердий, натуральний, з неправильними домішками та неоднорідним кольором матеріал, різьблення по ньому вимагає від ремісників обговорення з дизайнером, який ретельно продумає дизайн, заснований на унікальних природних характеристиках нефриту, при цьому намагаючись уникати відходів і помилок.

Техніка золота та срібна нитка або Цзінь Інъ Цуо (рис. 1.7) виникла при династіях Шан (1600 – 1046 рр. до н.е.) і Чжоу (1046 – 256 рр. до н.е.), вона застосовувалася для прикрашання бронзових виробів шляхом лиття або розписи золотом та сріблом у різьблених канавках чи поверхнях бронзи. Із закінченням бронзової доби зникли і технології нанизування золотих і срібних ниток. Нещодавно це вміння повернулося у світ завдяки зусиллям деяких талановитих художників.

Традиційна технологія створення візерунків чи написів на золотих і срібних виробах називається гравюра або *Zan Ke* (рис. 1.7), яка з'явилася у період Весни та Осені (770 – 403 рр. до н. е.). Філігранна інкрустація або *Huasi Xiangqian* виникла за часів династії Шан (1600 – 1046 рр. до н.е.) і тепер є національною нематеріальною культурною спадщиною, яка є вишуканою розкішною технологією, яку використовували лише члени королівської родини. Після філігранної обробки золота або срібла ремісники сплітали, заповнювали, складали або з'єднували ці металеві нитки у певні утворення, а потім вкладали в них коштовне каміння, кристали, нефрит або перли [12].

Орнамент з пір'я зимородка або Діан Цуй (рис. 1.7) використовувалося для інкрустації золотих, срібних або мідних виробів як прикраси. Перо зимородка, що виникло в період Воюючих царств (403 — 221 рр. до н.е.) і досягло свого піку за часів династії Цін (1636–1912 рр.). Після того, як Імперія Цин розпалася, для захисту зимородків як заміну використовувалися інші матеріали, такі як гусяче пір'я або шовкові стрічки.

Досягши свого піку під час правління імператора Цзинтай (1450 – 1457 рр.), *Cloisonné* або *Jingtai Lan* (рис. 1.7) є вишуканим традиційним ремеслом у Китаї, яке в історії використовувалося виключно членами королівської родини. Технологія *Cloisonné* вимагає використання міді, іноді срібла, для виготовлення базової форми з привареним мідним дротом, а потім заповнення цих мідних візерунків емалевою глазур'ю. Після кількох спікань, полірування та позолоти вся процедура завершувалася. Сьогодні *Cloisonné*, як і раніше, є популярною технологією, яку використовують все більше дизайнерів, від виготовлення

прикрас.

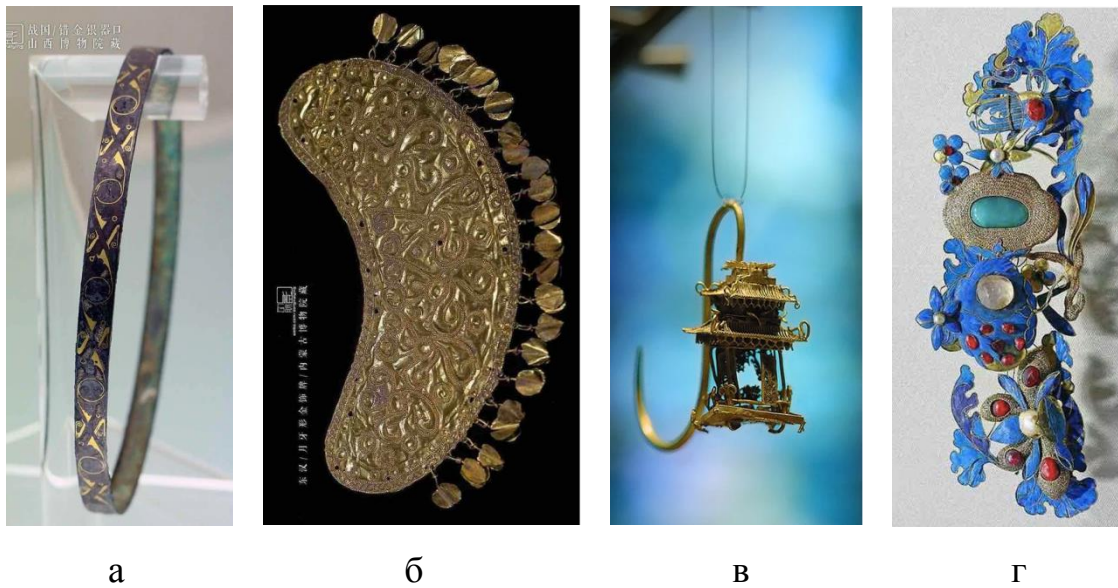

Рис. 1.7 Китайські ювелірні вироби з традиційних технологій виготовлення:
 а – золота та срібна нитка Бронзові вироби періоду Воюючих царств, музей Шаньсі, 403 – 221рр. до н.е.; б – гравюри на золотих прикрасах династії Хань, музей Внутрішньої Монголії, 202 – 220рр. н.е.; в – філігранна інкрустація сережки у формі павільйону династії Мін, музей Нанкіна, 1368 – 1644 рр.; г – шпилька династії Цін, прикрашена пір'ям зимородка і дорогоцінним камінням, палацовий музей 1636 – 1912рр.

Емаль або Шао Лань (рис. 1.7) ювелірна техніка, яка процвітала за часів династії Цін (1636 – 1912 рр.). Спочатку виготовляли базову форму зі срібла, потім заливали емалевою глазур'ю вирізані канавки або зварені срібні філігранні візерунки. Як метод виготовлення красивих виробів зі срібла, емаль, як і раніше, залишається популярною технологією виготовлення прикрас та прикрас [12].

На основі узагальненої інформації можна зробити висновок, що ювелірні прикраси у стародавньому Китаю мали попит та активно розвивалися. Винаходилися нові технології створення прикрас, застосовувався різноманітний матеріал, починаючи від золота зі сріблом, та закінчуючи склом. Досить часто використовувалися прикраси для волосся, адже їх налічувалося дев'ять видів.

1.3 Аналіз сучасних тенденції у дизайні ювелірних прикрас

Цієї осені-зими 2022-23 прикраси будуть вишуканими, практичними та геометричними. Переважає грандіозність у моді: великі браслети, яскраві квіти та великі кольє-чокери – все це додає майбутньому образу драматизму з відтінком бунтарства. Вироби цього сезону подібні до «ревучих 20-х років» минулого століття, але вираження відчуттів через образи більш потужне та поєднує у собі протилежності, такі як жіночість і жорсткість, сміливість і скромність. Ювелірні вироби, наслідуючи приклад з одягу змішують високі і низькі стилі, а також великі і маленькі форми.

В останні кілька сезонів скульптурні вироби у стилі Скіапареллі стали найвищим символом статусу. Вишукані та класичні, ці вироби з металу привернуть увагу до споживача [15].

Цього сезону продовжує бути актуальним слоган для сережок: «Чим більше, тим краще». На подіумі з'явилися моделі від Gucci, Moschino, Ninamounah, Ndigo з декоративними сережками, які досягають своєю довжиною до плеч та імітують водні потоки, що стікають. Однак не лише довгі сережки можна було побачити на подіумах. Isabel Marant, Christian Cowan, і Givenchy у своїх показах використали мінімалізм та представили моносережки (рис. 1.8).

Ще одним трендом для сережок є кафи, що повністю закривають вуха. Prabal Gurung використав у своїх роботах «драматичні» візерунки у поєднанні з вінтажними прикрасами із перлів і великого кришталю. Fendi застосували інший принцип, їх манжети з логотипом безпосередньо надягалися на вуха. Кафи можна було побачити і у колекціях Christian Cowan, Bronx and Banco, Dolce & Gabbana і Sacai. Не варто забувати й про сережки кільця. Завдяки своїй спрощеній формі та елегантному вигляду їх можна було побачити на багатьох подіумах, від Gucci до Chloe [16].

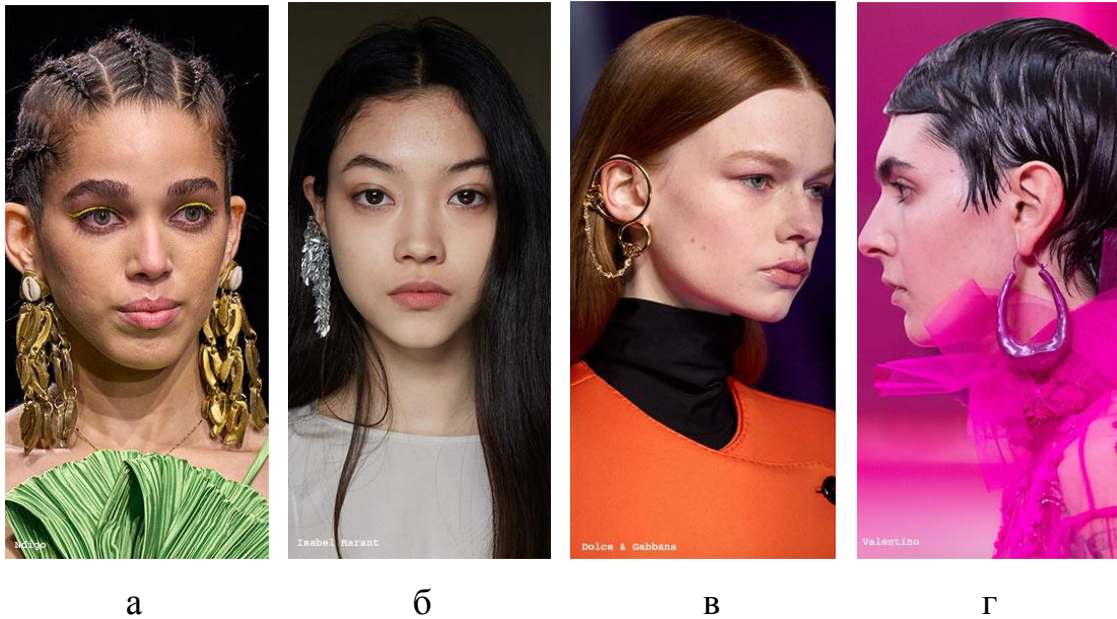

Рис. 1.8 Модні сережки сезону осінь/зима 2022-23 дизайнерів: а – Ndigo; б – Isabel Marant; в – Dolce & Gabbana; г – Valentino

Тренд на великі браслети-манжети залишається досі актуальним з минулих років. Це можуть бути прикраси як у Chloe ретельно відполіровані, так і трохи гостріші, як у Balmain. Також не варто виключати варіант поєднання одночасно декілька масивних браслетів, як це зробили Saint Laurent, Balmain, Chloé, Hermès, Loewe і Rick Owens. У моду повертаються браслети з шармами, які використали Улла Джонсон, Fendi та Кім Джонс у своїх показах.

Чокери, як і масивні браслети, залишаються в тренді, але дещо видозмінюються. На показах від Chanel до Versace була представлені моделі у стилі чокерів Tumblr 2014 р. Також у показах McCartney, Moschino та Yuhan Wang були продемонстровані футуристичні напівкруглі чокери, скульптурні золоті кільце-чокери з ефектом металік. Тим не менш, Prada представили найбільш креативну версію, в якій напівкругле намисто обернуте навколо декольте моделі, при цьому подовживши плече, і поєдналося з предметами одягу.

На показах Givenchy, Versace і Dolce & Gabbana помічено масивні чокери із великих перлів, а Tory Burch та Jonathan Simkhai використали для своїх робіт великі металеві кульки. Не варто забувати і про масивні золоті ланцюжки, що

з'явилися у Chloé і Off White (рис. 1.9).

а

б

в

г

Рис. 1.9 Модні чокери сезону осінь/зима 2022-23 дизайнерів: а – Roberto Cavalli; б – Halpern; в – Versace; г – McCartney

Dior, Givenchy, Saint Laurent та Hermes представили каблучки, що кріпляться на декілька пальців, а у Simone Rocha, Adeam і Givenchy можна було побачити величезних перлини на каблучках [15].

Сучасною тенденцією, яка привабить дизайнери є змішання металів. Це може бути нашарування різних тонів прикрас один на одного або дотримання підходу Lanvin до пошуку кольорового набору сережок. Також не відмовилися й від використання перлів, але, на відміну від минулого року, вони будуть мати правильну круглу форму, гладку поверхню та різний розмір, від дуже маленьких до величезних. Це довели Erdem, Givenchy та Simone Rocha, які використали у своїх показах великі перлини.

Вишукані, деталізовані та покриті стразами прикраси стали основою цього сезону. Вироби від Miu Miu, Oscar de la Renta або Carolina Herrera дещо натякають на яскравість кінця 70-х і початку 80-х привернули до себе багато уваги. Також дизайнери використовують квіти як важливу частину своїх осінньо-зимових колекцій як в одязі, так і у прикрасах. Тема «сили квітів» (Marie Claire) була представлена у Valentino, Ulla Johnson та Brandon Maxwell.

М'які квіткові деталі можна знайти в колекціях Roberto Cavalli та Jil Sanders, тоді як Loewe використали скульптурні елементи. Квіти присутні у кольє, сережках, брошках, браслетах та каблучках. Для їх створення дизайнери використали різноманітні матеріали: кольорові, дорогоцінне каміння та метали.

Деталі, що розхитуються, домінують в прикрасах, сумках і навіть декількох ременях, що демонструють нитки з різних каменів. Побачити ювелірні вироби з бахромою можна було у сережках колекцій Isabel Marant, Philosophy de Lorenzo Serafini та No. 21.

Рис. 1.10 Модні сережки сезону осінь/зима 2022-23 китайських дизайнерів:
а – Boochier; б – Halpern; в – SANKUANZ; г – Royi Sal Jewelry

Якщо казати саме про китайських дизайнерів, то вони також слідують сучасним модним тенденціям. Так відомий ювелірний бренд Boochier з Гонконгу Мелінди Земан створює яскраві, різнокольорові прикраси до яких входять масивні намиста-ланцюжки, перстнів з діамантами, максималістичні каффи для вух (рис. 1.10). Сама засновниця стверджує, що її бренд це поєднання Сходу та Заходу [17].

У своїй колекції осінь/зима 2022-23 SANKUANZ використовує геометричні масивні прикраси, а саме чокер с великим камінням, довгі сережки. Також з актуальних тенденцій автор застосував у своїх прикрасах багато деталей, що гойдалися та поєднання різних металів [18]. Ювелірний бренд Royi Sal Jewelry намагаються враховувати останні тенденції та стилі світової моди.

Вони впроваджують у свій дизайн не всі модні тенденції, адже вважають, що вони подобаються не всім. Колекція «Chic of Chain», яка слідує модним тенденціям сьогодні, складається з кафів, намиста-ланцюжка, браслетів, каблучки, сережок [19]. Усі ці прикраси масивні та мають геометричну форму (рис. 1.10).

Проаналізовано сучасні модні тенденції у ювелірних виробів як східних, так і західних дизайнерів та встановлено, що китайські бренди частково та повністю дотримуються сучасних модних тенденцій, а саме: великі, масивні прикраси, велика кількість каміння, сережки до плеча та кафи.

Висновки до розділу 1

1. На основі аналізу традиційних китайські просторових та часових мистецтв, а саме живопису, літератури, різьбленню з нефриту епохи Тан, Цін, Мін та Південна Сун встановлено, що образ магнолії є одним з найбільш затребуваних, відомих не тільки серед китайської культури, а й усього світу.

2. Засвідчено, що символізм магнолії полягає у чистоті та шляхетності, процвітанні та міцного здоров'я і має велике значення для культури Китаю, адже відома з давніх часів, її символ активно використовують у різні часи велика кількість майстрів.

3. Описано традиційні китайські жіночі прикраси часів династій Цінь, Хань, Південна Сун, Чжоу, Сун, Цзінь, Тан, Цін та Мін, до яких належать каблучка, сережки, браслет, намиста, Зан, Чай, Лянь Хуа Гуань, Фен Гуань, Хуа Шен, Мо Е, Цзінь Го та охарактеризовано їх. Перелічено застосовувані матеріалів, їх символічне значення та кольорову гамму при виготовленні китайських ювелірних виробів.

4. Охарактеризовано традиційні матеріали, техніки виготовлення прикрас епохи Шан, Чжоу, Весни, Осені, Воюючих царств, Цін, Шан Китая, основними з яких є нефрит та срібло, перли, бірюза, корал, кришталь для матеріалів та нефритове різьблення (Ю Дяо), золота та срібна нитка (Цзінь Ін Цуо), гравюра (Зан Ке), філігранна інкрустація (Huasi Xiangqian), орнамент з пір'я зимородка (Діан Цуй), Cloisonné (Jingtai Lan), емаль (Шао Лань) для технік.

5. Проаналізовано сучасні модні тенденції сезону 2022-23 серед ювелірних виробів таких відомих дизайнерів, як Versace, Saint Laurent, Balmain, Hermès, Christian Cowan, Givenchy, Prada, Dior, Givenchy, а також Китаю – Boochier, SANKUANZ, Royi Sal Jewelry. На основі узагальнення інформації встановлено, що на сьогодні актуальними є великі, масивні прикраси, чокери, браслети-манжети сережки кафи та моносережка, квіткові мотиви, перли та кристали.

РОЗДІЛ 2

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИЗАЙНУ КОЛЕКЦІЇ СЕРЕЖОК

2.1 Розробка творчої концепції дизайну колекції, визначення групи споживачів

Китай одна із старовинних країн світу, безперервна історична традиція якої налічує майже 5000 років. Як було зазначено у першому розділі Китай має багато видів мистецтв, які збереглися з минулих часів і наповнені символічними значеннями. У літературі та живописі, а також у нефритовому різьбленні часто можна зустріти квітку магнолії, що символізує чистоту та шляхетність, а також може символізувати процвітання та міцне здоров'я. Через її значення та велику роль у культурі Китаю цю квітку було обрано за джерело натхнення для створення колекції у традиціях східних мистецтв.

Магнолія це дерево, що досягає висоти 25 м, діаметром на рівні грудей 1 м, з широкими гілками, що утворюють густу крону. Вона має темно-сіру, жорстку і потрескану кору, гілки злегка потовщені, сіро-коричневого кольору; зимові бруньки і квітконіжки густо покриті світло-сірувато-жовтим довгим волоссям. Листя паперове, має форму перегорнутого яйця з подовженими гілками та листям біля основи. Бутони овальні, прямостоячі, мають аромат, у розмірі досягають 10-16 см у діаметрі, складаються з 9 білих листків, часто з рожевою основою. Магнолія цвіте 2-3 місяці, друге цвітіння зазвичай відбувається через 7-9 місяців. Після цього з'являються плоди, які мають циліндричну форму та коричневий колір.

Сама квітка магнолії може бути декількох кольорів і кожен з них має окреме символічне значення, що наведено у першому розділі, а саме: фіолетовий – благородство, почуття власної гідності, удача та здоров'я, шляхетність у житті, мисленні та вчинках; білий – чистота, невинність та

досконалості, рожевий – романтика та жіночність, червоний – любов і пристрасть, а жовтий – щастя, радість та дружбу [20].

Для майбутньої колекції було обране на просто квітку магнолії, а цілу гулку, на якій буде розташовано як розкрити квітку так і закриті бутони. Кольори при створенні виробів планується використати максимально наближені до реальності. Планується використати для створення квітів рожевий та жовтий колір, адже завдяки цьому одна й та ж сама краса зможе слугувати подарунком, як для коханої людини, так і просто друга.

На дві третини сезону розквіту магнолії припадає сезон дощів. Тому поєднання водних краплин, що нагинають своєю вагою гілку магнолії виглядало би доречно, адже відображає дійсність та доповнює образ. Після розробки творчої концепції дизайн-проекту необхідно визначити групу споживачів та сферу використання майбутньої краси. Це потрібно для того, щоб правильно розробити форму та обрати матеріал, техніку виконання.

Велике значення при формуванні групи споживачів мають антропоморфологічні, емоційно-психологічні та соціально-демографічні ознаки. Завдяки визначенню усіх цих показників будується цілісний образ споживача. Антропо-морфологічні ознаки – це стать, вікова група, зріст повнотна група, постава, тип фігури та ін. До емоційно-психологічних ознак входять тип темпераменту, характер, ставлення до моди, уподобання щодо стилю в одязі та аксесуарах, уподобання щодо кольорової гами матеріалів, тощо. Соціально-демографічні ознаками прийнято вважати місце проживання, вид діяльності, сімейний стан, рівень матеріального забезпечення.

Необхідно враховувати повнотну групу і вік зі статуєю та. Адже краси для молодих людей частіше завше виглядають не коректно на більш старих, так само і зі зростом та вагою. Виділяють три вікові групи для дорослого населення: молодша (від 18 до 29 років), середня (від 30 до 44 років) та старша (від 45 років і старше). Повнотні групи прийнято поділяти на чотири: 1-а група з повнотою 4 см; 2-а група з повністю 8 см; 3-я група з повністю 12 см; 4-а група з повнотою 16 см.

На основі обчислення пропорцій тіла в анатомії виділяють три основних типи статури людини: доліхоморфний, мезоморфний, брахіморфний. Варто враховувати й поставу, адже це – звичайна поза для людини у спокої і при русі. Вона зазвичай асоціюється з виправкою, звичною позою, манерою тримати себе.

Після визначення антропо-морфологічні ознаки, варто зазначити емоційно-психологічні. Тип темпераменту та характер є одними з головних складових цих ознак. Перший відображає біологічні та успадковані особливості, а другий соціальний та культурний внесок людини. Темперамент поділяється на чотири групи: холерик – пристрасні та енергійні люди, що швидко впадають у лютю, меланхоліки – сумні люди, що вони засмучуються і мають велику художню чутливість флегматики – холодні та раціональні люди, сангвініки – щасливі та оптимістичні люди, що виражають прихильність до інших людей та впевнені в собі.

У залежності від форми обличчя споживачеві буде личити певного виду сережки. Для обличчя у формі перевернутого трикутника підійдуть сережки, які приховують широкий лоб і створять ілюзію ширини лінії підборіддя. Добре підійдуть сережки-люстри або сережки-краплі. Люди з овальним обличчям можуть носити практично будь-яку форму, але трикутні сережки або прості гвоздики найкраще підкреслять їх вилиці.

Сережки-краплі або підвіски подовжать круглу форму обличчя і зроблять його стрункішим. Необхідно уникати великих круглих сережок, кілець та заклепок на гудзиках, які лише підкреслять округлість. Врівноважити гостре підборіддя в обличчі у формі серця допоможуть сережки-люстри або краплеподібні. Сережки, які ширші внизу, ніж угорі, допомагають заповнити нижню частину обличчя, роблячи його більш збалансованим.

Сережки-цвяхи, короткі підвіски, кільця середнього та великого розміру або будь-які круглі сережки зроблять довге і вузьке обличчя ширшим і повнішим. Для квадратного обличчя доцільно обирати сережки середньої або великої довжини із закругленими краями. Овальні форми пом'якшують образ,

круглі сережки та сережки-кільця також мають гарний вигляд [21]. Обрано споживачів (рис. 2.1 табл. 2.1), вікові межі яких становлять жінки молодшої групи (від 18 до 29 років), зі зростом 150-160 см, мають нормальну поставу, можуть бути будь-якої статури, мають кругле або овальне обличчя.

Рис. 2.1 Творчий колаж групи споживачів

За характером циклотиміки – товариські, контактні, емоційні, легко пристосовуються до нових умов. А також щасливі та оптимістичні люди, що виражають прихильність до інших людей та впевнені в собі, тобто сангвініки. Передбачається, що дана група жінок буде перебувати у відносинах або бути вільною та мати хатню тварину. Це може бути як українка і китаянка, так і жінка будь-якої країни світу, яка проживатиме в мегаполісах, де з легкістю зможе отримувати високу заробітну плату в розмірі 25 тис. грн і вище. Також дана споживча група буде активно слідкувати за модними тенденціями. У

прикрасах віддаватиме перевагу натуральному дорогоцінному камінню, перлам та усім видам золота.

Таблиця 2.1

Характеристика групи споживачів

Найменування ознаки	Склад ознаки	Ознака
1	2	3
Антропоморфологічні ознаки	Стать	Жіноча
	Вікова група	Молода (18-29 роки)
	Постава	Нормальна
	Форма обличчя	Овал, круг
	Довжина шиї	8-12 см
	Обхват зап'ястку	Тонкокістні (16-17 см)
	Товщина (Т) та довжина (Д) пальців	Тонкокістні (Д: 8-10 см; Т: 3-5,5 см), товстокістні (Д: 6-8 см; Т: 5-6 см)
Емоційно-психологічні ознаки особистості	Тип темпераменту	Сангвінічний
	Характер	Циклотимік
	Ставлення до моди	Слідкує за модними тенденціями
	Уподобання щодо стилю в одязі та аксесуарах	Класичний та романтичний стилі. Прикраси в рослинному стилі
	Уподобання щодо кольорової гами матеріалів, тощо.	Світлий та чорно-білий одяг. Жовте, біле та рожеве золото, натуральне дорогоцінне каміння, перли
Соціально-демографічні Ознаки	Місце проживання	Мегаполіс
	Вид діяльності	Ведуча, акторка, співачка, медійна персона, заступник
	Сімейний стан	У відносинах, вільна
	Рівень матеріального забезпечення Тощо	Високий (25 000 грн і вище)

Також було визначено, якого виду і коли використовуватимуться прикраси (табл. 2.1). Це буде колекція сережок, які можна носити у будь-яку пору року. Передбачається, що данні прикраси одягатимуть під час званих вечерь, благодійних заходів.

Таблиця 2.2

Визначення виду ювелірних виробів для проектування	
Ознака	Варіанти ознаки
Сезон, кліматична зона	Зима, весна, літо, осінь. Континентальна зона
Статус споживача	Помірний новатор
Призначення	Святкове використання
Асортиментна група	Голова, вуха
Вид виробів	Сережки

Розроблено концепцію дизайн-проекту, яка полягає у використанні традиційного символу магнолії, але не тільки її квітки, а й усієї гілки разом з закритими бутонами у поєднанні з краплинами дощу, які підгинають рослинну до низу. Визначено групу споживачів, яка представляє собою жінки молодшої групи, які проживають у мегаполісах, отримують велику заробітну плату та слідкують за модними тенденціями. Обрано вид ювелірного виробу, якими стали сережки.

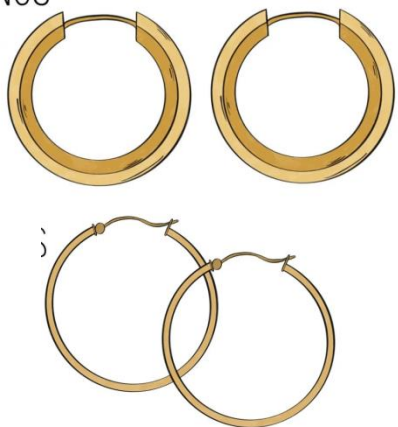

2.2 Систематизація різновидів ювелірних сережок

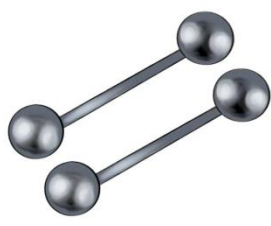

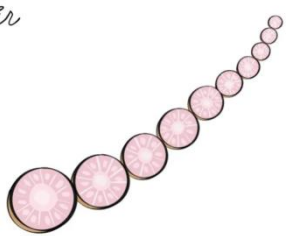

Сережки існують з давніх часів й мають актуальність і сьогодні. Більшість джерел вказують, що вони виникли в Стародавній Азії — і в залежності від місцевості сережки означали різні статуси, заняття та приналежність у різні моменти історії. На сьогодні існує більше 15 видів сережок які можна класифікувати за формою, розміром, положенням відносно

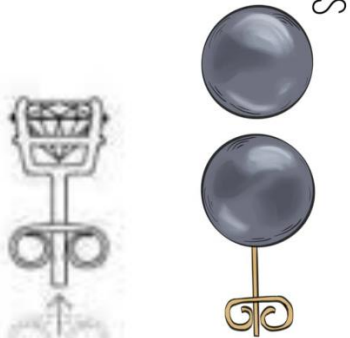

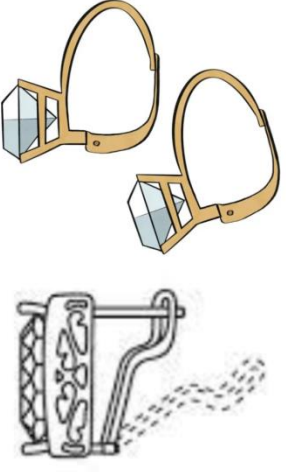

вуха та видом застібки.

Таблиця 2.3

Систематизація різновидів сучасних сережок

Вид ознаки	Різнovid	Назва	Зовнішній вигляд
Силуетна Форма	Круглі	Сережки кругла, штанга, пробки, кільця С, баджорські, кафи, Хаггі, цвяхи	
	Подовжені	Сережки повзунки, штанга, до плеч, кліпси, з різьбленням для вух, люстри, з пензликами, жакети, кластери, крапельниці, з підвісками, краплі	
Розмір відносно вуха	Маленькі	Сережки цвяхи, штанга, кругла штанга	

	Середні	Сережки жакети, кільця С, кластери, кільця	
	Великі	Баджорські сережки, кафи, до плеч, кліпси, з різьбленням для вух, люстри, з пензликами, повзунки	
Положення відносно вуха	На рівні мочки вуха	Сережки цвяхи, пробка, штанга, кругла штанга	
	Нижче мочки вуха	Сережки кластери, крапельниці, з підвісками, краплі, з різьбленням для вух, люстри, з пензликами, жакети, до плеч, Хаггі	
	Уздовж вуха	Сережки повзунки, баджорські, кафи	
Форма застібки	Англійська	Сережки люстри, з пензликами, жакети, кластери, крапельниці, з підвісками, краплі	

	Цвяхи	Цвяхи, кільця С, кластери, кільця, піджаки	
	Французька	Жакети, кластери, з підвісками, краплі	
	Італійська	Сережки з пензликами люстри, жакети, кластери, крапельниці, з підвісками, краплі	
	Гачок	З підвісками, до вух, люстри, з пензликами	
	Шпилька	Кільця С, кластери, кільця	

	Кільце	Жакети, баджарські, повзунки	
	Скоба	Кільці, люстри, з пензликами	
	Зажим	Хаггі, кластери, баджорські	
	Ланцюжок	Кластери, крапельниці, з підвісками,	
	Каф	Кафи, кліпси, баджарські, повзунки	

Одним із актуальних видів є сережки-цвяхи. Вони розміщуються прямо на мочці вуха та завдяки своїй мінімалістичній конструкції можуть набувати різних форм, найбільш популярною з яких є кругла. Зазвичай сережки-цвяхи являють собою один дорогоцінний камінь у різних формах огранювання (діаманти, перли або інші дорогоцінні камені), а іноді й групи. Діаманти, що прикрашають їх, зазвичай мають кругле огранювання, але також популярні огранювання квадрат, серце та груша. Ці сережки є універсальними, їх можна носити з різними прикрасами і намистами різної довжини, а також у різних випадках, від повсякденних до офіційних.

Сережки-кільця є прикрасами круглої форми, які, як правило, виготовлені з металу та мають дротяну застібку, яка проходить через прокол у вусі. Класичні сережки-кільця круглі, але сучасний дизайн також включає сережки-кільця овальної, квадратної або ромбоподібної форми. Вони бувають різних стилів, у тому числі дуже тонкі або товсті, трубчасті або прикрашені блискучим коштовним камінням. Усі сережки-кільця бувають різних розмірів, від витончених до великих обручів, які звисають до плечей.

Сережки-гачки з дроту мають різні назви. Деякі називають їх «рибальськими гачками», хоча різні типи сережок мають довші застібки-гачки та аналогічні варіації. Інші назви включають "французькі гачки" або "пастуші гачки". Загалом ці сережки мають дріт, який згинається і зачіпляється за мочку вуха. Основна відмінність між дротяними гачками та іншими типами застібок для сережок полягає в тому, що цей тип не має зворотного боку сережки.

Сережки цього типу з'єднують рибальський гачок з декоративним елементом, який може змінюватись за розміром, від витонченого до дуже великого. Залежно від дизайну вони можуть бути різних типів: підвіски, люстри і т. д. Завдяки своїй зручній системі дротяні гачки універсальні і ідеально підходять як аксесуари для швидкого надягання [22].

Сережки з краплеподібною або грушоподібною конструкцією прийнято називати крапельницями, вони фіксуються на мочці, за допомогою клямки або дротяного гачка. Зазвичай сережки-крапельниці середнього розміру і відносять до сімейства висячих сережок, але існують й фіксовані варіанти. В ювелірному дизайні сльоза має особливе значення. Форма зазвичай асоціюється з ідеєю сліз радості та романтизму, тому багато обручок мають каміння з цим огранювання. Подібно до сережок-цвяхів, краплеподібні сережки дуже універсальні і підходять для різних випадків.

Сережки з підвісками відповідають своїй назві та постійно знаходяться у русі й «гойдаються». Не варто плутати цей вид з сережками-підвісками, адже ці прикраси характеризуються безперервним рухом на відміну від сережок-підвісок. Більшість з цих виробів мають довшу сторону, але деякі витончені

вироби з тонкими ланцюжками також потрапляють у цю категорію. Сережки з підвісками висять нижче мочки вуха і можуть мати різний дизайн: від простих ланцюжків до пензликів або багато варіантів, прикрашених дорогоцінним камінням. Подовжені моделі можуть торкатися плеча і навіть ключиці, і їх часто називають «плечовими ганчірками».

Прийнято називати сережками-краплями такі прикраси, які мають більш довгий і тонкий силует, зазвичай з дорогоцінним каменем внизу (звідси і назва «крапля»). На ринку є багато варіацій дизайну цих прикрас, але ідея, що поєднує їх усіх, полягає в дизайні сережок, які висять вертикально під вухом. У більшості дизайнів сережок-підвісок використовується один камінь, будь то перли, діамант або кольоровий камінь. Вони, як правило, прості, мінімалістичні та небагаті, але вирізняються своєю елегантною довжиною. Деякі прикраси рухомі та мобільні, інші міцні й фіксовані.

Сережки-кільця С - це сережки-кільця з відсутньою секцією. Нагадуючи букву С, ці типи прикрас мають усі характеристики звичайних сережок-кілець, за винятком типу застібки. Сережки-кільця зазвичай поставляються із дротяними застібками, тоді як сережки-кільця С мають натискні спинки. Вони бувають різних дизайнів і можуть значно відрізнитися за розміром. Деякі з популярних видів включають тонкі металеві прикраси або більш товсті трубчасті вироби, прикрашені дорогоцінним камінням або елементами, що імітують зовнішній вигляд ланцюжка.

Типи сережок з пензликами мають справжні пензлики з тканини/нитки або визначають типи сережок, які за дизайном нагадують його. Виготовлені з металу сережки-пензлики зазвичай складаються з безлічі тонких ланцюжків, які починаються з однієї і тієї ж точки, нагадуючи справжній металевий пензлик. Інший дизайн включає безліч сережок, прикрашених крихтливими намистинами, підвісками з перламутру або іншими прикрасами [22].

Сережки-жакети - це сучасне та інноваційне творіння, яке зазвичай має застібку або дорогоцінний камінь спереду, а більшість сережки знаходиться за вухом і під ним. Більшість дизайнів мають просте заклепування спереду

(наприклад, заклепку з цирконію або перли), хоча існують більш складні вироби. Частина, яка виглядає ззаду, більш деталізована, включаючи квіткові візерунки, зірки або мотиви листя. Можна зустріти назву підняті заклепки, оскільки вони є складнішою версією заклепки з унікальним дизайном, яка надає додатковий блиск і візуальний інтерес.

Вироби, які налічують кілька дорогоцінних каменів, згрупованих разом називають сережками-кластерами. Це можуть бути нерухомі елементи такі як шпильки-квітки, на кожній пелюстці яких зображений окремий діамант або дорогоцінний камінь, та рухомі деталі. Стилі висячих кластерів включають як кілька ланцюжків, так і кілька дорогоцінних каменів, таких як перли. Кластерні шпильки - сучасна альтернатива простим, що додає будь-якого образу особливої привабливості. Сережки-кластери вишуканіші, ніж прості сережки-цвяхи, і створені для того, щоб справити сильне враження.

Сережки Хаггі це мініатюрні кільця, які охоплюють мочку вуха, а не звисають нижче. Вони круглої форми (схожі на класичні обручі) та іноді нагадують С-подібні. У порівнянні з великими обручами, Хаггі більш універсальні і їх легше носити з широким спектром зачісок. Оскільки вони крихітні, то не заважають зачісці та надійно утримуються на місці. Хаггі мають стриманий стиль і можуть бути мінімалістичними (тільки з металу) або прикрашені різним коштовним камінням.

Подібно до сережок з англійським замком, сережки з важелем відносять до різновиду за застібкою, а не за дизайном. Цей тип закриття має закритий шарнірний механізм, який забезпечує високу безпеку. Дизайн може значно змінюватись, але більшість з них мають невелику сторону, із застібкою та прикріпленим дорогоцінним каменем або ланцюжком з дорогоцінним каменем (приклад на фото нижче). Широко використовується в ювелірних виробках через підвищену безпеку цього механізму.

Сережки-люстри отримали свою назву від багато прикрашеного світильника. Це одна з прикрас, що відноситься до рухомих прикрас, що звисають та мають основою на певний елемент (шпилька, дротяний гачок або

важіль) з використанням філіграні або прикрашеною дорогоцінним камінням, від діамантів до перлів, стразами та іншим.

Сережки з англійським замком - це популярні типи сережок, які в основному відносять до типу застібки, що використовується, а не до фактичного дизайну. Як один з найпопулярніших типів застібок, англійський замок дуже надійний завдяки тонкому шарнірному важелю, який розкладається ззаду вуха. Замок забезпечує високу безпеку, тому багато ювелірних прикрас мають цей тип задньої частини сережки [22].

Сережки Threader або сережки з різьбленням для вух мають тонкі ланцюжки, які проходять через проколоте вухо і звисають з кожного боку мочки. Threader мають довгу основу, яка служить подвійній меті: стиль і безпека. Також доступні фіксовані сережки, що не рухаються, і сережки без ланцюжка. Крім того, більшість цих сережок можна носити одночасно з пірсингом завдяки гнучкому дизайну. Часто вони прикрашені дорогоцінним камінням, геометричними фігурами або металевими стрижнями, що висять на лицьовій стороні.

Баджорські сережки отримали свою унікальну назву із «Зоряного шляху», де їх носили гуманоїдні раси як символ їхніх переконань. І чоловіки, і жінки з планети Баджор носили сережки в одному вусі, що означало їхню відданість своїй вірі. Баджорські вироби мають дві точки з'єднання схожі на манжети. Одна точка з'єднання фіксується на мочці за допомогою будь-якої застібки, а інша розміщується у верхній частині вуха і зазвичай не вимагає проколу. У різних дизайнах використовуються багато ланцюжки із підвісками або без них.

Вушні манжети або сережки-кафи - це типи сережок, які включають дві категорії: прикраси, що нагадують обручі С, який носять горизонтально, і які можна носити без проколу на різних частинах вуха, і екстравагантні конструкції, що переміщуються по вигину вуха. Прості прикраси маленькі і вимагають проколювання вух, а великі манжети можуть містити кілька точок з'єднання, як баджорські сережки.

Сережки-повзунки часто називають сережками-альпіністами. Такі

сережки фіксуються в мочці пірсингу і буквально «повзуть» або «дераються» вгору по вуху. Повзунки мають ефектний дизайн і їх можна носити в парі, поєднуючи з більш витонченою сережкою в іншому вусі або просто як цілісний предмет. Доступні різні дизайни, у тому числі вироби з мотивами листя, квітів, зірок або дорогоцінного каміння. Повзунки найкраще виглядають у поєднанні з більш коротким волоссям або високими зачісками, оскільки вони є «сміливими» прикрасами, які не призначені для того, щоб приховувати або бути непомітними.

Сережки-штанги отримали свою назву через схожість з формою штанги, яка включає металевий стрижень і сфери на кожному кінці. Їхнє закриття знаходиться в одній із сфер, яку можна від'єднати, щоб вставити у вуху. Їх можна носити в парі або як окремий виріб, а одну штангу можна вставити в один прокол або кілька проколів одночасно. Як правило, різкі та з панківською атмосферою, штанги можна носити з різними проколами вух, також вони бувають різних розмірів. При носінні у вусі їх найчастіше розміщують поперек хряща.

Кругла сережка-штанга має ті самі риси, як і пряма штанга, лише закругленої форми. Цей тип сережок/пірсингу, також широко відомий як підковоподібна штанга через свою типову форму, має кулі на кожному кінці. Один шар від'єднується, щоб його можна було легко вставити, а інший ні. Існує другий тип круглої штанги з однією сферою, і їх часто називають «кульовими замикаючими кільцями». Круглі штанги призначені не тільки для проколювання вух - їх також часто носять як кільця в носі. Крім сфер круглі штанги можуть мати різні конструкції на кожному кінці, включаючи зірки, шипи, диски або інші елементи.

Сережки-пробки бувають двох різних типів: двосторонні сережки та пірсинг-пробки. Іншими словами, штучні затички або справжні затички, які передбачають процес розтягування вух. Сережки-пробки схожі на сережки-штанги в тому сенсі, що вони мають металевий циліндр, який вставляється в проколоте вуху, та диски на кожному кінці, один з яких є знімним. Справжні

пробки, які передбачають розширення проколотої області, також називаються тунелями для плоті і вушними кулями, вони мають циліндричну форму і доступні в різних розмірах.

Сережки до плеч або сережки-пильовики - це дуже довгі висячі сережки, які досягають плечей. Цей термін був вперше введений для опису підвісних сережок з більш тонким дизайном у період ар-деко. Деякі з найпопулярніших виробів були створені такими брендами, як Cartier та Neil Lane, хоча більшість із них не торкалися плеча. Дизайн включає ланцюжки, філігрань, дорогоцінні камені, які зазвичай розташовуються тонкими лінійними візерунками [22].

Сережки без проколу, які можуть носити як діти, так і дорослі прийнято називати кліпсами. Цей тип сережок не вимагає проколювання вух і має механізм, який чинить тиск з кожного боку мочки вуха. При правильному носінні вони не завдають болю та не ушкоджують вухо, а також не залишають слідів.

При створенні колекції сережок планується використовувати вставки у вигляді дорогоцінного каміння. На сьогодні існує велика кількість різновидів каміння, які можна поділити на групи за дорогоцінність, формою, прозорістю тощо [23].

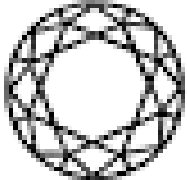

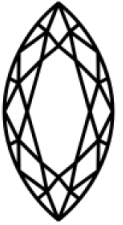
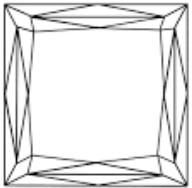
Таблиця 2.4

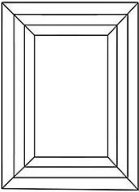
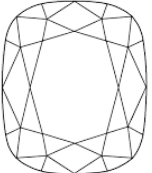
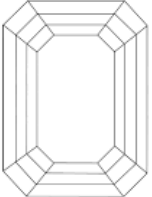
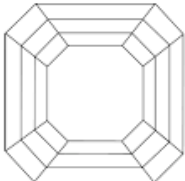
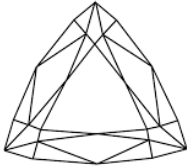
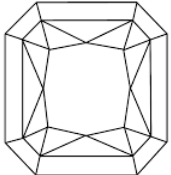

Узагальнення різновидів дорогоцінних каменів

Озна-ка	Різновид	Характеристика	Назви каміння	Зовнішній вигляд
Дорогоцінність	Дорогоцінні	1 порядок	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір синій, олександрит	

	2 порядок	Демантоїд, евклаз, благородний жадеїт (імперіал), сапфір рожевий та жовтий (в деяких країнах — зелений, помаранчевий і фіолетовий), опал благородний чорний, шпінель благородна	
	3 порядок	Аквамарин, берил, кордієрит, опал благородний білий та вогняний, танзаніт, топаз рожевий, турмалін, хризоберил, хризоліт, цаворит, циркон, шпінель	
	4 порядок	Адуляр, аксиніт, альмандин, аметист, герсоніт, гросуляр, данбурит, діоптаз, кварц димчастий, кварц рожевий, кліногуміт, гірський кришталь, кунцит, моріон, піроп, родоліт, скаполіт, спесартин, сподумен, топаз блакитний, винний та безколірний, фенакіт, фєроортоклаз, хризопраз, хромдіоксид, цитрин, берил жовтий, зелений і рожевий	
Напівдорого цінні	1 порядок	Бірюза, жадеїт, лазурит, малахіт, молдавіт, нефрит, хауліт, хризокола, цоїзит, чароїт; тигрове та котяче око	

Огранювання				
		2 порядок	Агат, амазоніт, гагат, гематит, дерево скам'яніле, джеспіліт, егіриніт, епідозит, кахолонг, кварцит, кольоровий, кремій, кольоровий, онікс, мармуровий, опал, пегматит, пірофіліт, родоніт, сердолік, серпентиніт, скарни, кольорові, содаліт, халцедон, шпати іризуючі польові, яшма	
	Фасетоване	Діамант	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір синій, олександрит та інше прозоре каміння	
		Овал	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір синій, олександрит та інше прозоре каміння	
		Груша або бріюлет	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір синій, олександрит та інше прозоре каміння	
		Маркіз	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір синій, олександрит та інше прозоре каміння	
	Принцеса	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір синій, олександрит та інше прозоре каміння		

		Багет	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір, олександрит та інше прозоре каміння	
		Кушон	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір, олександрит та інше прозоре каміння	
		Смарагдова	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір, олександрит та інше прозоре каміння	
		Ашер	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір, олександрит та інше прозоре каміння	
		Триліант	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір, олександрит та інше прозоре каміння	
		Радіант	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір, олександрит та інше прозоре каміння	
		Сердце	Рубін, смарагд, алмаз, сапфір, олександрит та інше прозоре каміння	
	Кабошон	Квадрат	Усе каміння	
		Круг	Усе каміння	

		Овал	Усе каміння	
		Серце	Усе каміння	
		Груша	Усе каміння	
		Маркіз	Усе каміння	
		Прямокутник	Усе каміння	
Прозорість	Прозорі	-	Циркон, безбарвний сапфір, місячний камінь, білий опал, діамант, олександрит	
	Напівпрозорі	-	Олександрит, аквамарин	
	Непрозорі	-	Бірюза, жадеїт, лазурит, малахіт, нефрит, хауліт, хризосола, цоїзит, чароїт; тигрове та котяче око	

Структуровано та охарактеризовано види ювелірних сережок та каменів. Виявлено більше 20 різновидів даних прикрас, що дозволяє зробити висновок

про користування попитом сережок як прикрасою. На основі зібраної інформації можна вважати, що призупинення використання сережок у найближчі роки буде відсутнє.

2.3 Обґрунтування вибору композиційно-конструктивного рішення та декорування відповідно сучасним тенденціям дизайну

З кожним роком дизайнери винаходять нові прикраси, для того щоб задовільнити потреби споживачів, котрі з кожним роком зростають все більше. Через зміну моди змінюється і форма прикрас, розмір, матеріал, фактура, кольорова гамма, вставки. Для створення сучасної прикраси, яка б мала попит у споживачів необхідно враховувати актуальні модні тенденції у ювелірних виробках. Як було зазначено раніше, сережки відомі з давніх часів, але користуються попитом і сьогодні. Так як майбутня колекція призначена для молодих жінок, які будуть вдягати сережки на урочисту подію та свята, то обрано романтичний стиль для виконання даних прикрас. Адже він створить вишуканий образ, до дасть жіночності і підкреслить природну красу.

У якості виду сережок було обрано сережки-повзунки, це обумовлено тим, що вони схожі на кафи, які зараз дуже популярні, але щоб повністю їх розкрити необхідні спеціальні зачіски, які б повністю відкривали вуха. Тоді як для повзунків буде достатньо частини не закритого вуха, що збільшить кількість варіацій для створення зачісок і повноцінного образу.

Через те, що прикраса планується досить масивною, то необхідно її врівноважити, для цього з одного краю буде доданий великий елемент, який одночасно буде слугувати як композиційним центром, так і елементом фізичної рівноваги. Для композиційного вирішення було обрано асиметрію як до однієї сережки, так і до комплекту в цілому, вони є віддзеркаленням одне одного. Це пов'язано з самою формою майбутніх прикрас, адже повзунки не можливо зробити симетричними один до одного. Якщо це відбудеться, то це вже буде інший вид сережок.

Невід'ємною частиною сережок також є застібка. З усіх різновидів застібок, що використовуються у сережках обрано саме англійську застібку через її надійність та вміння тримати масивні вироби. Для того, щоб зафіксувати інший край повзунків, було обрано застібку-кліпсу, яка буде кріпитися на хрящову частину вуха. Це допоможе триматися сережкам у тому положенні, як планується у дизайні. А завдяки поєднанню декількох кольорів у металі та структурності у прикрасі, створиться більш реалістичний та неповторний виріб.

Перед створення ескізу необхідно обрати декорування, яке б відповідало сучасним тенденціям дизайну, це допоможе привабити більше потенційних споживачів та задовольнити їх потреби. Для створення гармонічного декору велике значення має фактура, колір та вставки. Якщо казати про тенденції сезону осінь-зима 2022-23 [15], то можна виділити наступні: скульптурність та гладкість, поєднання декількох кольорів у металі, велике каміння та перли, наявність квіткових та рухомих елементів. Усе це планується застосувати у майбутній колекції (табл. 2.3).

Поєднання кольорів та фактур буде полягати у реалістичному відображенні творчого джерела. Також планується застосувати не більше 4 кольорів у виробі, адже це порушить композиційну цілісність. Вставками будуть слугувати перли, великі сапфірі краплевидної форми та каміння різного діаметру з огранкою діаманти.

Таблиця 2.3

Матриця морфологічних ознак сережок, що відповідають напрямку моди

Шифр ознаки	Назва ознаки	Варіанти ознаки	Фото
1	2	3	4
1	Ознаки форми	Скульптурні форми	

1.1	Ступінь об'ємності	Масивні	
2	Ознаки конструкції	Рухомі елементи	
2.1	Лінії членування основних деталей	Продольні	
3	Декоративні елементи	Натуральне масивне каміння, кристали, квіти	

4	Вид (види) матеріалів	Біле, жовте золото, срібло	
4.1	Характеристика основного матеріалу	Поєднання золота та срібла, поліроване, ковane або текстуроване	
4.2	Характеристика ювелірних вставок	Перли - білі, сірі, коштовне каміння без обробки та с огрануванням, натуральне каміння, кристали	
5	Види оздоблення	Каміння, кристали, перли	

Обрано та обґрунтовано композиційно-конструктивне рішення та декорування відповідно сучасним тенденціям дизайну. Наведено порівняльну таблицю критеріїв декорування сучасних ювелірних виробів та майбутньої колекції. Визначено, що сережки відповідають усіма вище зазначеними якостями.

Висновки до розділу 2

1. Розроблено творчу концепцію дизайн-проекту майбутньої колекції ювелірних прикрас на основі магнолій, а саме її гілки, яка містить квітку та закриті бутони.

2. Визначено та охарактеризовано групу споживачів, якими стали жінки молодшої групи, що проживають у мегаполісі, працюють дипломатами, акторками, співачками, медійними персонами. Вдають перевагу класичному та романтичному стилям як у одязі, так і в ювелірних виробх. Вони носять прикраси в рослинному стилі із жовтого, білого та рожевого золота, натуральне дорогоцінне каміння та перли.

3. Систематизовано та охарактеризовано види сережок та каменів. Встановлено, що на сьогодні існує більше двадцяти їх різновидів, до яких належать: сережки-цвяхи, кільця, гачки, крапельниці, сережки з підвісками, краплі, сережки-кільця С, сережки з пензликами, сережки-жакети, кластери, Хаггі, сережки з важелем, з англійським замком, з різьбленням для вух; сережки-люстри, кафи, повзунки, баджорські сережки, сережка-штанга та кругла штанга, кліпси, пробки та сережки до плеч.

4. Розкрито та обґрунтовано використання сережок-повзунків та асиметрії у них, як до однієї сережки, так і до комплекту в цілому. Це зумовлено самою формою виду сережок та побудовою людського вуха. Аргументовано застосування англійської застібки та кліпси для кріплення прикраси на вухо.

5. На основі узагальненої інформації встановлено, що декорування майбутньої колекції ювелірних сережок відповідає сучасним тенденціям дизайну, а саме: скульптурність та гладкість, поєднання декількох кольорів у металі, велике каміння та перли, наявність квіткових та рухомих елементів.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА КОМПОЗИЦІЙНО-КОНСТРУКТИВНИХ РІШЕНЬ МОДЕЛЕЙ КОЛЕКЦІЇ СЕРЕЖОК

3.1 Розробка ескізного ряду дизайну

Після визначення виду майбутнього ювелірного виробу, споживача та сфери використання необхідно знайти творче джерело (рис. 3.1), виконати фор-ескізи та фінальний варіант роботи у кольорі. Джерелом натхнення для майбутньої колекції слугує магнолія, а саме її гілка з квітами та закритими бутонами після дощу.

Також при розробці майбутнього ескізу було враховано сучасні модні тенденції у ювелірних виробках, а саме поєднання різних кольорів золота, масивність, рухомі елементи, скульптурність каміння, перли та квіткові елементи. Завдяки цьому було сформовано колаж творчого джерела (рис. 3.1), на основі якого базуються майбутні варіанти ювелірних ескізів.

Рис. 3.1 Колаж творчого джерела

Так як творче джерело встановлено, наступним етапом стало пошук композиційного рішення головного елемента, який буде об'єднувати усі вироби колекції. Далі створено декілька фор-ескізів, які відображають варіанти майбутньої колекції (рис. 2.11).

а

б

Рис. 3.2 Ескізи ювелірної колекції сережок:

а – фор-ескізи; б – ескіз базової моделі

Фінальним варіантом для майбутньої колекції сережок було обрано варіант, де центральним елементом слугує великий камінь з огранюванням, від якого спускаються перлини. Цей ескіз гармонічно поєднує у собі форму гілки магнолії з квітами й бутонами та каміння з перлами що імітують дощові краплі та бруньки. Після того, як знайдено та обрано остаточну форму майбутніх прикрас, було створено кольоровий ескіз ювелірної колекції (рис. 2.11).

Матеріал	Вставки (види оздоблення)	Рухомі елементи
Біле золото 750 проби 	Аквамарин 4 шт, 2,3 мм, огранювання діамант 	Камінь з огранюванням груша у нижній частині
Рожеве золото 750 проби 	Перли 22 шт, 7; 4,5; 6 мм 	Перли на металевих стрижнях, що приєднані до каменю з огранюванням груша
	Сапфір рожевий, 10 шт, 2,3 мм, огранювання діамант 	
	Сапфір рожевий, 2 шт, 17 мм, огранювання груша 	

Рис. 3.4 Модель модифікація 1

Матеріал	Вставки (види оздоблення)	Рухомі елементи
Біле золото 750 проби 	Аквамарин 4 шт, 2,3 мм, огранювання діамант 	Камінь з огранюванням груша у нижній частині
Жовте золото 750 проби 	Сапфір рожевий, 2 шт, 17 мм, огранювання груша 	Перли на металевих стрижнях, що приєднані до каменю з огранюванням груша
	Перли 22 шт, 7; 4,5; 6 мм 	
	Сапфір рожевий, 10 шт, 2,3 мм, огранювання діамант 	

Рис. 3.5 Модель модифікація 2

Матеріал	Вставки (види оздоблення)	Рухомі елементи
Біле золото 750 проби 	Аквамарин 4 шт, 2,3 мм, огранювання діамант 	Камінь з огранюванням груша у нижній частині
Рожеве золото 750 проби 	Перли 22 шт, 7; 4,5; 6 мм 	Перли на металевих стрижнях, що приєднані до каменю з огранюванням груша
	Сапфір жовтий, 10 шт, 2,3 мм, огранювання діамант 	
	Сапфір жовтий, 2 шт, 17 мм, огранювання груша 	

Рис. 3.5 Модель модифікація 3

Матеріал	Вставки (види оздоблення)	Рухомі елементи
Біле золото 750 проби 	Аквамарин 4 шт, 2,3 мм, огранювання діамант 	Камінь з огранюванням груша у нижній частині
Рожеве золото 750 проби 	Сапфір рожевий, 2 шт, 17 мм, огранювання груша 	Перли на металевих стрижнях, що приєднані до каменю з огранюванням груша
	Перли 22 шт, 7; 4,5; 6 мм 	
	Сапфір рожевий, 10 шт, 2,3 мм, огранювання діамант 	

Рис. 3.5 Модель модифікація 4

Було обрано та проаналізовано творче джерело натхнення, на основі якого у подальшому створено ряд фор-ескізів. Проаналізувавши отримані рисунки було обрано максимально гармонійно композиційний та технологічно доцільний й створено колекційний ряд сережок у кольорі. Також для подальшої можливості створення прикраси та для більшого розуміння технологічної послідовності та технік виготовлення було створено кресленик базової моделі колекції сережок, яка дає уявлення про розмірні габарити як цілого виробу, так і окремих його частин.

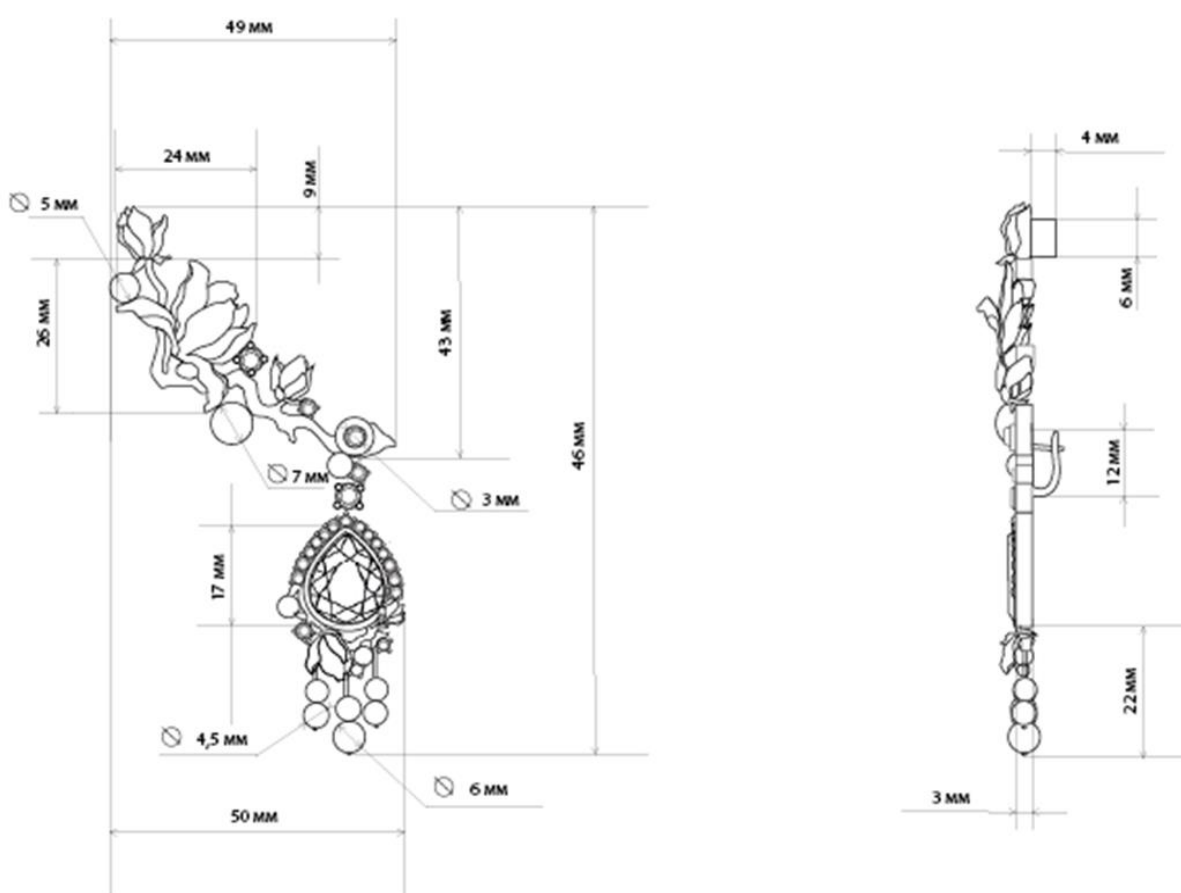

Рис. 3.3 Кресленик базової моделі ювелірної колекції сережок

Завдяки аналізу творчого джерела було створено та представлено фор-ескіз, ескізи моделей ювелірної колекції сережок та кресленик її базової моделі.

3.2 Обґрунтування вибору матеріалів та технологій для виготовлення сережок та їх елементів

Чисте золото - це яскраво-червоно-жовтий дорогоцінний метал з номіналом у каратах (к). Він схожий на срібло в тому, що це один із металів давнини, який використовувався для виготовлення монет, ювелірних виробів і навіть карбувався як валюта в обігу. Чисте золото (24 карати) м'яке та має твердість від 2,5 до 3 за шкалою Моосу, тому його рідко використовують у чистому вигляді для ювелірних виробів [24].

Золото сплавляють з міддю, сріблом, цинком, нікелем або паладієм, щоб отримати твердіший матеріал для ювелірної торгівлі. Типовими золотими прикрасами зазвичай є 14-каратне золото, 16-каратне золото, 18-каратне золото та 21-каратне золото (табл. 3.1). У процесі сплаву можна виробляти жовте, біле, рожеве та зелене золото.

Каратна (кр) система – це система, яка використовується для визначення кількості чистого золота у виробі. 24-каратне золото (100 проба) – це чисте золото, 18-каратне золото (750 проба) містить 18 частин золота та 6 частин іншого металу (металів), що становить 75% золота, 14-каратне (585 проба) - 14 частин золота та 10 частин іншого металу (металів), що становить 58,3% золота, 12-каратне (500 проба) - 12 частин золота та 12 частин іншого металу (металів), що становить 50% золота та 10-каратне (416,6 проба) - 10 частин золота та 14 частин іншого металу (металів), що становить 41,7% золота [25].

Таблиця 3.1

Сплав золота з різними металами

	Каратність	Золото (Au)	Срібло (Ag)	Мідь (Cu)	Цинк (Zn)	Паладій (Pd)
Жовте золото	9к	37,5%	42,50%	20%		
Жовте золото	10к	41,70%	52%	6,30%		
Жовте золото	14к	58,30%	30%	11,70%		
Жовте золото	18к	75%	15%	10%		
Жовте золото	22к	91,70%	5%	2%	1,30%	
Біле золото	9к	37,5%	62,5%			

Біле золото	10к	41,7%	47,4%		0,9%	10%
Біле золото	14к	58,30%	32,20%			9,50%
Біле золото	18к	75%				25% (или Pt)
Біле золото	22к	Н/Д	Н/Д	Н/Д	Н/Д	Н/Д
Рожеве золото	9к	37,5%	20%	42,5%		
Рожеве золото	10к	41,70%	20%	38,3%		
Рожеве золото	14к	58,30%	9,2%	32,5%		
Рожеве золото	18к	75%	9,2%	22,2%		
Рожеве золото	22к	91,7%		8,40%		

Як було зазначено раніше золото має жовтий колір, воно, а також мідь єдині два кольорові чисті метали, всі інші метали мають білий чи сірий. Додавання міді до золота робить його червонішим, а додавання срібла, цинку та будь-якого іншого металу робить золото блідішим. Таким чином, ми можна зрозуміти, що золото з нижчим вмістом карата, оскільки можна додати більше легуючих металів, може мати ширший діапазон кольорів, ніж золото з більш високим вмістом карату.

Раніше згадувалося, що для більшості застосувань золота чистий метал занадто м'який сам по собі і тому зміцнюється додаванням легуючих елементів, міді, срібла, нікелю, паладію та цинку. Крім міді, решта металів, що легують золото, мають тенденцію до відбілювання кольору, тому можна виготовляти каратне золото білого кольору. Додавання будь-якого білого металу до золота призводить до знебарвлення його кольору. На практиці нікель та паладій (і платина) є сильними відбілювачами золота; срібло та цинк є помірними відбілювачами, а всі інші діють від помірного до слабкого. Це дало початок двом основним класам білого золота — нікелевому та паладієвому. На рівні 9 карат (37,5% золота) сплав золота зі сріблом досить білий, пластичний, хоч і м'який, і використовується в ювелірних цілях. Біле золото доступне до 21 карата. Додавання паладію до золота підвищує його температуру плавлення, модуль пружності, міцність та твердість. Основне використання сплавів золота та паладію в ювелірних виробках, де вони також відомі як біле золото.

Платина, хром, кобальт, цинк, олово та срібло використовуються як

відбілювачі. Срібло має високі робочі властивості, але погано відбілює. Мідь також додає поліпшення пластичності більшості білих сплавів. Крім впливу на фізичні властивості, легування золота зазвичай збільшує міцність та твердість з деяким зниженням ковкості/пластичності. Атом срібла трохи більше, ніж у золота, тому сплав золота зі сріблом дає помірне покращення міцності та твердості. Атом міді значно менше, ніж у золота, і тому більш впливає на зміцнення золота, ніж срібла, оскільки більше спотворює кристалічну решітку золота. Таким чином, зниження проби золота з 24 до 22 карат до 18 карат призводить до отримання більш міцних і твердих сплавів, але сплав понад 18 карат до 9 карат не має великого подальшого ефекту [25].

На основі вище сказаного доцільно використовувати при проектуванні саме золото, адже воно має середню цінову категорію серед дорогоцінних металів, може приймати різний колір та з ним легко працювати.

Золото буде використовуватися жовтого, білого та рожевого кольорів у 750 метричній (18 каратній) пробі, у якій краще за все відображається затребувані кольори. Поєднання 75 % золота, 5% срібла та 20% паладію надають металу білого кольору, жовтий колір створюється при змішанні 75 % золота, 12-17% срібла, а решта мідь, рожевий – 75 % золота, 8, 3% срібла та 16, 7% міді.

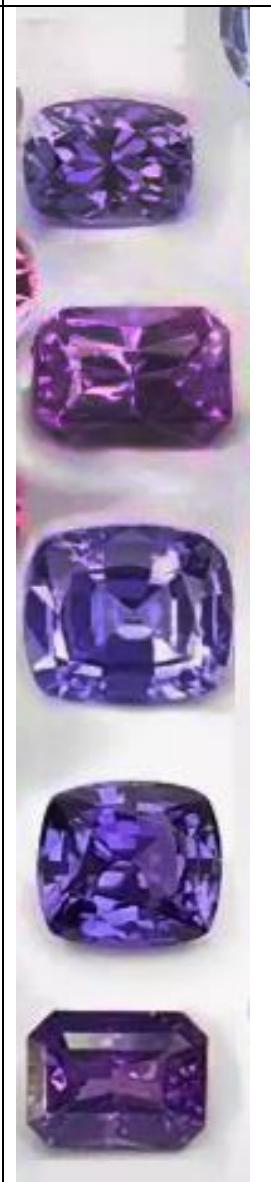
Окрім золота планується використовувати дорогоцінне каміння для декору ювелірної колекції, одним з яких є сапфір. Цей камінь входить до «Великої трійки» кольорового дорогоцінного каміння, два інших — рубін і смарагд.

Корунд - це вид мінералу, який включає у себе як сапфір, так і рубін як різновид. Червоний корунд називають рубіном, а всі інші кольорові (включаючи безбарвний або білий сапфір, як його називають у торгівлі) – це сапфіри, хоча синій є найвідомішим. Сапфір зазвичай називають блакитним дорогоцінним каменем, але він представлений у широкому діапазоні кольорів та якісних варіацій. В цілому, чим інтенсивніший і однорідніший колір, тим цінніший камінь.

Сапфіри, які мають не сине забарвлення, відомі як фантазійні і можуть бути будь-якого кольору, крім червоного (який є рубіном) (табл. 3.2). Химерні кольори сапфіру: рожевий, помаранчевий, жовтий, зелений та фіолетовий [26].

Таблиця 3.2

Фантазійні кольори сапфірів

Жовтий	Рожевий	Помаранчевий	Зелений	Фіолетовий
				

Аквамарин є відносно поширеним дорогоцінним каменем і доступний у світлих та темних тонах, які можуть мати високу ціну. Це твердий і міцний дорогоцінний камінь, але при сильному ударі в ньому можуть утворитися внутрішні тріщини. Колір аквамарину від світло-блакитного до синьо-зеленого може зникнути при тривалому впливі світла.

На відміну від Смарагди, аквамарини часто абсолютно бездоганні. Аквамарини з видимими вадами трапляються рідко. Витрати виробництва синтетичного аквамарину дуже високі проти відносним достатком цього дорогоцінного каменю, тому синтетичний аквамарин, зазвичай, не виробляється ринку дорогоцінного каміння [27].

Перли також є дорогоцінним камінням — як природні, так і сучасні культивовані перли — бувають різних кольорів. Найбільш знайомі кольори - білий і кремовий (світло-жовтуватого-коричневий). Чорний, сірий і сріблястий також досить поширені, основний же колір або колір тіла часто модифікується додатковими кольорами, які називаються обертонами, які зазвичай бувають рожевими, зеленими, пурпуровими або синіми. Деякі перлини також демонструють переливчасте явище, відоме як схід.

Культивовані перли популярні для виготовлення намист і браслетів, а також у солітерах, парах або гронах для використання у сережках, кільцях та підвісках. Великі перлини незвичайної форми мають популярність у креативних ювелірних дизайнерів.

Існує п'ять основних форм перлів: кругла, напівкругла, краплеподібна, барочна та кругла барочна (табл. 3.3). Круглі перли є найбільш затребуваними з усіх форм, а також найціннішими., вони мають ідеальну сферичну форму, яку експерти з перлів вважають найбажанішою. Напівкруглі перлини можуть здатися повністю сферичними, тим не менш, вони мають мікроскопічні нерівності в порівнянні з ідеально круглими перлинами, що робить їх трохи менш цінними. Перли у формі краплі отримали свою назву через надприродну подібність зі сльозою. Вони симетрично витягнуті і можуть бути дуже цінними, якщо мають бездоганну грушоподібну форму [28].

Перлини неправильної форми прийнято називати барочними, двох однакових не існує у природі. Вони абсолютно асиметричні порівняно з круглими перлинами та цінуються за свою унікальність і доступність. Круглі перлини в стилі бароко є різновидом перлів у формі бароко, вони мають кільця навколо перлини, що робить їх легко помітними та надзвичайно унікальними. З усіх цих форм для проектування обрано круглу форму, адже завдяки своєму мінімалізму не забирають на себе усю увагу.

Таблиця 3.3

Види форм перлів

Кругла	Напівкругла	Краплеподібна	Барочна	Кругла барочна
				

Створювати основну модель планується завдяки технікам лиття з камінням, пайки та створення восковки. Також буде застосовано декілька видів закріпки, а саме кастова та глуха. Це обумовлено тим, що ці техніки дозволяють максимально точно передати спроектований дизайн колекції сережок. У традиційній золотій справі, коли ріжеться і формується метал, можна зіткнутися з деякими обмеженнями з погляду реалізації задумів. Особливо, коли необхідно створити прикраси, що більш схожі на скульптуру та органічні за стилем. Цю проблему можна вирішити за допомогою воскової різьби, вирізаючи малюнки з воску, а потім відливаючи їх з металів, таких як латунь, срібло, золото або платина, які можна відшліфувати, відполірувати і закінчити традиційним способом.

Лиття – це процес, при якому розплавлений метал тече під дією сили тяжіння чи інших сил у форму, де він твердне у формі порожнини. Це один із найстаріших формотворчих процесів, що налічує 6000 років. Принцип лиття на перший погляд здається простим: плавлений метал, залити у сформовану

форму, дати йому охолонути та затвердіти, але є багато факторів та змінних, що необхідно враховувати для успішного виконання операції.

У виробі планується задіяти декілька видів закріпки, а саме глуху закріпку та крапановий каст. Каст – це місце кріплення вставки. Розрізняють такі основні та широко застосовувані види кастів: глухі, ободкові (царгові), крапанові та корнерові. У майбутньому виробі плануються застосовувати саме крапановий та глухий каст. У таких кастах вставки закріплюються окремими стійками - крапанами. Крапановий каст можна умовно поділити на дві частини: верхню та нижню. Верхня частина (2/3 висоти каста) – це власне крапани та вирізи між ними. Нижня частина (1/3 висоти каста) - це ряд шипів (боганів) [29].

Обрано та обґрунтовано матеріал та техніки, які планується використовувати при створенні колекції ювелірних сережок, а саме біле, жовте, роже золото 750 проби, сапфіри, аквамарини та перли для матеріалів, а різьблення по воску, литво, пайка та закріплення каміння декількома видами – для технік.

3.3 Особливості виготовлення сережок творчої колекції

Для виготовлення колекції сережок необхідно буде використати специфічне обладнання, а саме бормашина та ливарний апарат (табл. 3.4, 3.5) [30]. Бормашина застосовується у таких процесах, як робота з модельним воском, посадка каменів, фінішної обробки та текстурування металів, полірування, шліфування [31].

Створення прикраси починається з підготовки робочого місця, а саме необхідного обладнання та матеріалі. Спочатку виготовляється восковка, для неї необхідно застосовувати ювелірний віск та спеціальне обладнання: паяльник, пилки, бори різного розміру. Спочатку вирізаються окремі деталі моделі, а саме гілки, квітка, бутони та касти, у яких буде закріплене каміння. Після цього усі елементи припаюються один до одного.

Таблиця 3.4

Технічні характеристики бормащини foredom cc-30

Бормашина foredom cc-30	Потужність Foredom №30	Комплектація	Кількість оборотів (об/хв)	Діаметр хвостовиків, що затискаються (мм)	Регулювання оборотів
	(Вт) 180	Бормашина Foredom CC-30 Гнучкий рукав Педаля реостату Трикулачковий наконечник	24000	0.3 - 4.0	Є

Далі необхідно восковку підготувати до лиття, для цього до воскового фрагмента необхідно додати литник. Це схоже на воскову гілку, якою прикріплюють модель до воскового дерева. Необхідно прикріплювати литник до тієї частини виробу, яку легко відшліфувати, також можна відзначити за допомогою маркера місце, де планується розмістити литник. Воскове дерево потім поміщається в гіпсову модель, що виплавляється. Віск вигоряє, залишаючи порожнину в зліпку, тому це й називається литтям за моделями, бо виплавляючись віск губиться в процесі. У вилівок заливають розплавлений метал, який після охолоджується. Далі необхідно вирізати модель з литникового дерева [32].

Потім отримані деталі сплавляються. При цьому необхідно враховувати, що при пайці застосовується декілька кольорів металу, які при недбалості можуть порушити цілісний дизайн виробу. Тому при пайці необхідно заздалегідь підготувати робоче місце та усі необхідні інструменти та матеріали: паяльний блок, золотий припой, ручний ліхтарик, флюс для паяння золотом,

паяльний пінцет, мідні щипці, захисні окуляри, травильний розчин [33].

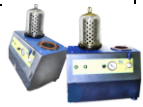
Перш за все необхідно очистити золото, що дозволить металу належним чином зчепитися один з одним, для цього необхідно замочити елементи прикраси в травному розчині, використовуючи пінцет для маневрування, а потім промити водою, щоб видалити кислоту.

Далі необхідно закріпіть деталі пінцетом або затискачем, для цього помісти прикраси на паяльну пластину і зафіксуйте їх. Перш ніж працювати з вогнем потрібно переконатися, що золоті частини підходять одна до одної якомога щільніше, в іншому випадку, якщо зазор буде занадто великим, припій може не з'єднати частин.

Потім додати флюс, його потрібно наносити тільки на ділянки припою, які з'єднуюватимуться разом. Наступним етапом є розігрівання флюсу за допомогою ручного пальника та заливання у тверді захисні частинки на виробі. Після цього можна приступати безпосередньо до пайки, для цього додати невеликий шматочок золотого припою в з'єднання, потім нагріти навколишній метал за допомогою пальника [33].

Таблиця 3.5

Технічні характеристики апарату для лиття УВЛ-міні

Апарат для лиття УВЛ-міні	Формування опок вібровакuumний стіл	Управління педаллю опція	Діаметри застосовуваних опок	Висота опок макс	Розмір вакууму	Продуктивність вакуумного насоса	Потужність вакуумного насоса
	150x200 мм	Ресивер опція	40, 50, 75, 80,90,100 мм	200 мм	0,05х 10-1 мПа	2,3 м.куб/год	0,180 кВт

Важливо враховувати, що золото не виробляє тепло так, як срібло. Таким чином, менш важливо довести всю деталь до такої ж температури, як при паянні срібла. Як тільки деталь нагріється і флюс випарується, необхідно сфокусувати увагу на області, що припаюється, але сфокусувати полум'я на золоті, а не на припої. Суть у тому, що припій тече на метал, який гарячіший,

ніж він є, і тече до полум'я, і необхідно правильно переміщувати полум'я вперед і назад, щоб не створювати гарячих точок, які можуть спричинити плавлення. Потім зупинитися, як тільки припій почне плавитися і текти швом, при цьому необхідно побачити, як сторони з'єднуються разом [34].

Далі необхідно закріпити каміння та про шліфувати й про полірувати готовий виріб для естетичного вигляду.

Таблиця 3.1

Технологічна послідовність виготовлення гарнітуру

№ ТНО	Найменування технологічно-неподільної операції	Обладнання, пристрої	Зображення операції
1	Заготовчі операції	Виливниця, пінцет, тигель, газовий пальник, титановий стрижень, паяльник, бори	
2	Виготовлення основних деталей з воску	Паяльник, лобзик, пилки, віск, трафарет, папір, бори	

3	Лиття частин базової моделі	Опока, плунжери, «ложки» для відбору проб, ливарна машина	
4	Спайка усіх деталей	Газовий пальник, пінцет, титановий стрижень, припой, бура	
5	Закріпка каміння	Кореневертка, плоскогубці, штихель, посадковий бор, давчик	
6	Обробка виробу	Шліфувальний папір, вода, паста Гойя, полірувальне коло, спеціальні рукавички, тканина	

Надано рекомендації щодо виконання колекції у матеріалі, що полягають у послідовному розкритті всіх етапів проектування та наданні технологічної послідовності із зазначенням необхідного обладнання.

Висновки до розділу 3

1. Створено творчій ескіз джерела натхнення на основі якого було розроблено варіації моделей колекції сережок у вигляді фор-ескізів. Надано творчі ескізи базової моделі та моделей модифікацій у кількості п'яти комплектів ювелірних сережок.

2. Розроблено та представлено у двох проекціях кресленик базової моделі колекції із зазначенням усіх розмірних ознак, які необхідні для створення виробу впровадження прикраси у масове виробництво.

3. Обґрунтовано вибір матеріалів, а саме золота 750 білого, жовтого, рожевого кольорів проби через його фізичні та якісні властивості, жовтого та рожевого сапфірів, аквамаринів та круглих перлів.

4. Надано рекомендації щодо технік виконання сережок, а саме литва, пайки та закріплення каміння крапановим кастом та глухою закріпкою. Наголошено на правильному та більш ефективному методі пайки ювелірних прикрас.

5. Наведено рекомендації щодо процесу проектування колекції ювелірних сережок, які містять у собі послідовний опис створення базової моделі з урахуванням технологічних особливостей та неподільних операцій якими є: підготовка робочого місця, виготовлення воскової моделі, лиття, пайка елементів, закріпка каміння та фінальна обробка виробу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. Робота присвячена розробці дизайну авторської колекції сучасних сережок на основі творчого джерела – квітки магнолії, як традиційного образу у мистецтві Китаю та розробленої концепції. На основі аналізу мистецьких творів, зокрема живопису, літератури та декоративно-прикладного мистецтва засвідчено, що образ магнолії у цій східній державі символізує чистоту, шляхетність та процвітання.

2. Розроблено творчу концепцію дизайн-проекту колекції, яка полягає у використанні гілки, квітів та бутонів магнолії, а також крапель дощу. При цьому зберігається максимальна колірна та композиційна наближеність до дійсності. Визначено цільову аудиторію і охарактеризовано групу споживачів.

3. Систематизовано різновиди сучасних сережок за класифікаційними угрупованнями - формою, розміром, положенням відносно вуха та видом застібки, серед яких найбільш затребуваними є сережки-цвяхи, кафи, з англійською застібкою та з рухомими елементами. З урахуванням світових актуальних модних тенденцій обрано сережки-повзунки з квітковими елементами романтичного стилю зі скульптурними формами з дорогоцінних матеріалів, з декоративними елементами у вигляді вставок.

4. Узагальнено різновиди дорогоцінних каменів як виду декору сережок за ступенем дорожочінності, видом огранювання, прозорістю тощо, серед яких обрано камені, що роблять виріб композиційно довершеним. Для усіх виробів ювелірних прикрас колекції передбачено використання аметистів та сапфірів.

5. Розроблено колаж творчого джерела та творчої ідеї колекції, на основі яких проведено структурний аналіз і трансформовано характерні ознаки квітки магнолії в модель образ. За допомогою колажів передано основні форми та кольорові рішення, а також обґрунтовано вибір матеріалів.

6. Представлено фор-ескізи, а також творчі ескізи колекції, на основі яких сформовано базову геометричну символ-форму колекції. Розроблено асортиментний ряд моделей сучасних сережок з урахуванням визначеної

концепції, обґрунтованого вибору художньо-композиційних ознак, сучасних модних тенденцій, матеріалів та технологій виготовлення. Ескіз базової моделі апробовано на XI Міжнародному конкурсі промислового дизайну «Кубок губернатора» (2022 р., Провінція Гуандун, Китай).

7. Представлений асортиментний ряд складається з п'яти моделей сережок, які мають видовжену форму та рухомі елементи у нижній частині. Відповідно до розробленої концепції кольорове поєднання в сережках найбільш повно відображає відтінки магнолії, а саме жовто-біле та рожево-біле, завдяки чому асортиментний ряд моделей буде користуватися попитом у споживачів

8. За основний матеріал обрано золото 750 проби жовтого, білого та рожевого кольорів з урахуванням його пластичних властивостей. Декорування виконано за рахунок аквамарину, сапфірів жовтого та рожевого кольорів. Розроблено технологічну послідовність виготовлення базової моделі колекції сережок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міжнародні відносини України. URL: <https://www.chinasage.info/symbols/flowers-and-fruit.htm> (дата звернення 05.08.2022).
2. Миколаївщина 2400 років тому входила в систему Великого шовкового шляху, який проходив з Китаю до Європи. URL: <https://web.archive.org/web/20210415185131/https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3163946-mikolaivsina-vhodila-u-velikij-sovkovij-slah-se-24-tisaci-rokiv-tomu-arheolog.html> (дата звернення 05.08.2022).
3. МКІП: Підсумки 5-го засідання українсько-китайської Підкомісії з питань співробітництва в галузі культури. URL: <https://web.archive.org/web/20210226115348/https://mkip.gov.ua/news/4748.html> (дата звернення 08.08.2022).
4. Українсько-китайські відносини. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%B8 (дата звернення 08.08.2022).
5. До Львова привезли ювелірні вироби китайської імператорської династії. URL: https://zaxid.net/do_lvova_privezli_yuvelirni_virobi_kitayskoyi_imperatorskoyi_dinastiyi_n1433552 (дата звернення 08.08.2022).
6. The symbolism of flowers and fruit in Chinese art: 花朵 Huā duǒ. URL: <https://www.chinasage.info/symbols/flowers-and-fruit.htm> (дата звернення 10.08.2022).
7. Pingfei Li. Poetic Aesthetics in Chinese Contemporary Jewelry
8. Design. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, Proceedings of the 7th International Conference on Arts, Design and Contemporary Education, 2021.

9. 诗画寻芳 (Поезія та живопис у пошуках аромату). URL: <https://baike.baidu.hk/item/%E7%8E%89%E8%98%AD/33695> (дата звернення 10.08.2022).
10. 看玉兰, 除了赏花, 还有..... (Дивлячись на Магнолію, окрім насолоди квітами, є ще й...). URL: <https://baike.baidu.hk/item/%E7%8E%89%E8%98%AD/33695> (дата звернення 12.08.2022).
11. 玉蘭 (木蘭科木蘭屬植物) (Магнолія). URL: <https://baike.baidu.hk/item/%E7%8E%89%E8%98%AD/33695> (дата звернення 14.08.2022).
12. Magnolia Flower Meaning and Symbolism. URL: <https://www.atozflowers.com/magnolia-flower-meaning-and-symbolism/> (дата звернення 16.08.2022).
13. Chinese Jewelry — History, Tradition, Culture, and Artifact. URL: <https://www.chinafetching.com/chinese-jewelry> (дата звернення 16.08.2022)
14. Hair Ornaments Culture — Chinese Hairpins, Crowns, and Other Decorations. URL: <https://www.chinafetching.com/tradition-of-china-hair-ornament> (дата звернення 18.08.2022).
15. Ancient China Jewelry. URL: <https://www.coolaboo.com/world-history/ancient-china/ancient-china-jewelry/> (дата звернення 20.08.2022).
16. 23 Best Fall and Winter 2022 Accessory Trends: Gloves, Earrings, Chokers, and More. URL: <https://glowsly.com/fall-winter-accessory-trends/> (дата звернення 25.08.2022).
17. AUTUMN WINTER 22/23 WOMEN'S JEWELLERY TRENDS. URL: <https://www.tiffanyhill.co.uk/post/autumn-winter-22-23-women-s-jewellery-trends> (дата звернення 29.08.2022).
18. Chinese New Year 2022: The Best Jewellery Pieces to Give (and Get). URL: <https://www.tatlerasia.com/style/jewellery/chinese-new-year-2022-jewellery-gifts> (дата звернення 03.09.2022).
19. SANKUANZ FW22 Epitomizes Deconstructionist Design. URL:

- <https://hypebeast.com/2022/1/sankuanz-fall-winter-2022-collection-paris-fashion-week> (дата звернення 07.09.2022).
20. “链的别致”(Ланцбговий шик). URL: <https://royisal.com/zh-CN/portfolio/chic-of-chain/> (дата звернення 10.09.2022).
21. MAGNOLIA. URL: <https://theheartthrills.com/2014/04/04/magnolia/> (дата звернення 12.09.2022).
22. How to Choose the Best Earrings For Your Face Shape. URL: <https://kelvingems.com/blog/how-to-choose-the-best-earrings-for-your-face-shape/> (дата звернення 15.09.2022).
23. Earring Style Guidebook: Everything You Need to Know About the Different Types of Earrings. URL: <https://www.thepearlsource.com/blog/types-of-earrings/> (дата звернення 18.09.2022).
24. Дорогоцінне каміння URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дорогоцінне_каміння#:~:text=За%20особливо%20застосування%20i%20відносно,алмаз%2C%20сапфір%20синій%2C%20олександрит. (дата звернення 20.09.2022).
25. Different Types Of GOLD Used To Make Jewelry. URL: <https://www.ellisfinejewelers.com/blog/different-types-of-gold-used-to-make-jewelry> (дата звернення 28.09.2022).
26. Gold and Gold Alloys. URL: <https://www.totalmateria.com/page.aspx?ID=CheckArticle&site=ktn&NM=230> (дата звернення 25.10.2022).
27. Sapphire Quality Factors. URL: https://www.minerals.net/gemstone/aquamarine_gemstone.aspx/ (дата звернення 05.10.2022).
28. HE GEMSTONE AQUAMARINE. URL: https://www.minerals.net/gemstone/aquamarine_gemstone.aspx/ (дата звернення 28.10.2022)
29. The Different Pearl Shapes. URL: <https://www.thepearlsource.com/blog/https-pearlsofwisdom-thepearlsource-com-facts-about-pearls-pearl-shapes/> (дата

звернення 10.10.2022)

30. Stone-In-Place Casting for High-End Jewelry. URL: <https://powerresins.com/blogs/news/stone-in-place-casting-for-high-end-jewelry> (дата звернення 18.10.2022).
31. Аппарат для лиття УВЛ-міні. URL: <https://www.br-tools.com.ua/index.php/br-tools-company/yuveliram/lite/litevye-ustanovki-vakuumnye-miksery-i-aksessuary/vakuumnaya-litevaya-mashina-arbe-1238-1239-detail> (дата звернення 22.10.2022).
32. Бормашина Foredom CC-30. URL: https://profitools.kharkov.ua/ua/p1317370691-bormashina-foredom.html?source=merchant_center&utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=17632167026&utm_network=x&utm_adposition=&utm_device=c&utm_matchtype=&utm_target=&utm_group=&utm_term=&gclid=CjwKCAiApvebBhAvEiwAe7mHSNtgy-mhHZWUrRVlyK_TZYnJvZuLB5dTpVzzSsT37WOYisiXj-FwLRoC0d4QAvD_BwE (дата звернення: 25.10.2022).
33. A JEWELLERS GUIDE TO WAX CARVING AND CASTING. URL:
34. <https://www.jewellersacademy.com/blog/jewellers-guide-to-wax-carving-and-casting> (дата звернення: 25.10.2022).
35. How to solder gold jewellery URL:
36. <https://www.cooksongold.com/blog/learn/how-to-solder-gold-jewellery/> (дата звернення: 27.10.2022).
37. WORKING WITH GOLD - HOW TO MAKE GOLD JEWELLER. URL:
38. <https://www.jewellersacademy.com/blog/working-with-gold-how-to-make-gold-jewellery> (дата звернення: 30.10.2022).

ДОДАТОК А

Рисунок А.1 Диплом за 2 місце у номінації «Сучасний текстиль легкої промисловості», у XI Міжнародному конкурсі промислового дизайну «Кубок губернатора» у Провінції Гуандун, Китай, 2022 р.

УДК 7.012:739.2+658.512.2(510)

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ДИЗАЙН-ПРОЕКТУВАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ КИТАЮ

СТРУМІНСЬКА Тетяна, ПРИХОДЬКО-КОНОНЕНКО Ірина, ХЕ Сіпу,
 ФРОЛОВ Іван

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
struminska.tv@knutd.com.ua

Представлено результати аналітичного дослідження сучасних технологій та методів дизайн-проекткування традиційних ювелірних виробів Китаю, визначення можливості поєднання традиційної техніки філігранної інкрустації Китаю з елементами інших культур на основі дослідження історії цього ремесла та особливостей процесу виготовлення виробів філігранної інкрустації. У результаті дослідження було встановлено, що мистецтво філігранної інкрустації характеризується складністю процесу створення ювелірних виробів та високою вартістю матеріалів, що зумовило надмірну консервативність та відсутність новаторських ідей у сучасних представників ремесла філігранної інкрустації. Практичне значення статті полягає у можливості використання опису технік філігранної інкрустації у якості джерела натхнення для створення дизайну та виготовлення сучасних ювелірних виробів.

Ключові слова: ювелірні вироби, сучасні технології та методи в ювелірному мистецтві, філігранна інкрустація, китайські традиційні прикраси.

ВСТУП

Традиційне китайське ювелірне мистецтво зробило величезний внесок в історію художніх ремесел багатьох країн. Протягом декількох століть китайські майстри розробляли нові методи та технології в ювелірному дизайні. Мистецтво філігранної інкрустації є однією з найвідоміших технік виготовлення ювелірних виробів у Китаї, яке вплинуло на ювелірне ремесло у всьому світі. У період династій Мін та Цін (1368-1912 рр.) більшість прикрас, які використовувалися імператорськими родинами, були виготовлені за допомогою техніки філігранної інкрустації. У Китаї техніка філігранної інкрустації очолює список «Восьми віртуозних форм мистецтв Яньцзіню», це список восьми традиційних декоративно-ужиткових мистецтв Пекіну та вважається живою історією ювелірного ремесла. Сутністю техніки є створення художніх композицій, які прикрашають дорогоцінним камінням, використовуючи тонке металеве плетіння, що складається з напаяних золотих, срібних і мідних ниток. В давньому Китаї ювелірні прикраси призначалися виключно для членів королівської сім'ї та впливових людей – адже тільки вони могли дозволити собі найкращі прикраси з найякісніших матеріалів. Сьогодні

залишилося лише кілька майстрів навчених цьому рідкісному, витонченому мистецтву, отже не можна сказати, що воно повністю зникло.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Ознайомившись з історією мистецтва філігранної інкрустації Китаю, можна визначити, що через складнощі процесів виробництва та високу вартість матеріалів, які використовуються для виготовлення традиційних ювелірних виробів, це ремесло неодноразово знаходилося на межі зникнення. Досліджуючи технологію філігранної інкрустації можна визначити засоби її інтегрування у сучасні дизайнерські концепції, а також як цей метод може бути найкращим чином застосовано у виготовленні сучасних ювелірних виробів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Техніка філігранної інкрустації разом із іншими іноземними мистецтвами потрапила до стародавнього Китаю завдяки розвитку Великого шовкового торгового шляху з Персії. При виготовленні ювелірних прикрас почали використовувати техніку інкрустування золотом і сріблом, також поява техніки виготовлення дроту, яка потрапила до стародавнього Китаю з Персії, спонукало до формування мистецтва філігранної інкрустації.

Ремесло філігранної інкрустації за майже 1500 років розвитку й передачі між поколіннями майстрів досягло технічного розквіту у середньому та пізньому періодах династії Мін (1368-1644рр.). Саме у цю епоху сформувалася система ремесла філігранної інкрустації, проникнення до Китаю іноземної культури сприяло розвитку та оновленню ремесла інкрустації філігранних виробів, а також його поєднанню з іншими видами мистецтв. На відміну від епохи Тан, коли популярними були декоративні візерунки круглих форм, в епоху династії Сун широко використовувалися декоративні перфорації та рельєфні візерунки, завдяки чому філігранним виробам надавалась об'ємна форма. За часів династії Юань у техніці філігранної інкрустації з'явилося ще більше елементів монгольської та тибетської культур. Під впливом буддизму Тибету ця техніка стала застосовуватися при створенні буддистських статуй, ритуального посуду, музичних інструментів, столових приладів та ін. Таким чином з'явилося нове відгалуження ремесла, яке одержало назву «монгольське мистецтво філігранної інкрустації», з властивим степовим народам дещо грубим стилем виготовлених виробів. У період династій Мін та Цін стиль ювелірних виробів відображав розкішність та велич, властиві для оформлення імператорського палацу. Щодо відмінностей у мистецтві філігранної інкрустації цих двох династій, в епоху Мін воно відрізнялося поєднанням стилів мінської нарочитої пишноти та сунської класичної простоти. А в епоху Цін прагнення до розкішності та краси ювелірних виробів були зведені в абсолют, внаслідок чого стилю філігранної інкрустації були притаманні величезна кількість дрібних деталей та заплутаних візерунків, а складність виготовлення таких предметів залишається вкрай високою й понині.

Мистецтво філігранної інкрустації складається з двох різних технік: філігрань та інкрустація. Філігрань – це процес обробки золота, срібла та інших металів, у результаті якого метал перетворюється на тонку канитель, до якої застосовуються техніки згинання, з'єднання, в'язі, спайки, плетіння та нашарування для створення різних орнаментів та візерунків. Під інкрустацією

мають на увазі вставку дорогоцінного каміння у ювелірні вироби, виготовлених за допомогою філіграні.

Процес виготовлення виробів філігранної інкрустації є дуже складним. Він включає такі етапи, як дизайн, створення схеми, формування, виготовлення заготовки, виготовлення тонкого дроту (канителі), надання канителі форми, паяння, нанесення позолоти, полірування, інкрустація дорогоцінним камінням та інші процеси. Окрім того, на виробках філігранної інкрустації можна виконати подальше декорування за допомогою гравіювання, воронуння, фарбування та інших технік.

ВИСНОВКИ

Сьогодні технічний рівень мистецтва філігранної інкрустації характеризується відсутністю суттєвого розвитку. Більш того, через історичні обставини, було втрачено частину технік, які використовувались у період династій Мін та Цін, що призвело до певної стагнації у ремеслі китайської філігранної інкрустації. В останні роки майстри цього мистецтва намагаються повернути втрачені техніки та відновити частину втрачених знань щодо технології виготовлення виробів філігранної інкрустації шляхом дослідження історичних джерел та культурних реліквій, які були знайдені на археологічних розкопках.

ЛІТЕРАТУРА

1. Чжоу Лін. Філігранна інкрустація: тисячорічна майстерність, яка вражає світ. Економічний вісник. 11.2009
2. Хан Ченг. Дослідження спадщини традиційних ювелірних виробів Пекіну: наукова дисертація. Южно-центральный университет национальностей, 03.2011
3. Азиатские ремесла: ювелирное наследие Китая URL: <https://www.katerinaperez.com/ru/articles/asian-artistry-china-jewellery-making-legacy> (дата звернення: 11.03.22.)

STRUMINSKA T., PRYKHODKO-KONONENKO I., HE S. VROLOV I. MODERN METHODS AND TECHNOLOGIES OF DESIGN-DESIGN OF TRADITIONAL JEWELRY OF CHINA

The article presents the results of an analytical research of modern technologies and methods to design-projection traditional Chinese jewelry design, determine the feasibility of combining the traditional technique of filigree inlays of China with elements of other cultures through the research of history of the craft and the manufacturing process of products features filigree inlays. In the result of the research found that delicate inlay art is characterized by complexity of creating jewelry and high cost of materials that caused excessive conservatism and lack of innovative ideas in the modern representatives of crafts filigree inlays. The practical significance of the article is to describe the possibility of using the technique of filigree inlays as a source of inspiration for the manufacture of design and production of modern jewelry.

Key words: jewelry, modern technology and methods in jewelry arts, filigree inlaid, traditional Chinese decorations.

Додаток А.2 Хе Сіпу, Струмінська Т. В, Приходько-Кононенко І. А., Фролов І. В. Сучасні методи та технології дизайн-проектування традиційних ювелірних виробів Китаю. *Актуальні проблеми сучасного дизайну: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 27 квітня 2022 р.)*. Київ, КНУТД, 2022. Т.1. С. 208-210.